

64.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 18 grudnia 1929 r.

w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych, podpisanej w Hadze dnia 18 października 1907 roku.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na mocy ustawy z dnia 23 marca 1929 roku w sprawie zatwierdzenia zgłoszonego przez Rząd Polski w dniu 14 października 1929 roku przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych, podpisanej w Hadze 18 października 1907 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 25 poz. 256), zatwierdził przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji powyższej.

Zgodnie z komunikatami Rządu Holenderskiego z dnia 24 kwietnia 1921 roku, 22 kwietnia, i 26 maja 1922 roku i w wykonaniu art. 94 Konwencji, wszystkie państwa należące do powyższej Konwencji, wyraziły swą zgodę na przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do tej Konwencji. Oznajmienie o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Konwencji zostało przyjęte do wiadomości przez Rząd Holenderski, zgodnie z art. 95 Konwencji, notą z dnia 26 maja 1922 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Przekład.

KONWENCJA

o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych,

(Przystąpienie Polski do Konwencji zatwierdzone zgodnie z ustawą z dn. 23-go marca 1929 r. — Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 25, poz. 256).

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki; Prezydent Republiki Argentynskiej; Jego Cesarska Mość Cesarz Austriacki, Król Czeski i Król Apostolski Węgier; Jego Królewska Mość Król Belgów; Prezy-

CONVENTION

pour le règlement pacifique des conflits internationaux,

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges;

dent Republiki Boliwji; Prezydent Republiki Stanów Zjednoczonych Brazylii; Jego Królewska Wysokość Książę Bułgarii; Prezydent Republiki Chili; Jego Cesarska Mość Cesarz Chin; Prezydent Republiki Kolumbja; Gubernator Prowizoryczny Republiki Kuba; Jego Królewska Mość Król Danji; Prezydent Republiki San Domingo; Prezydent Republiki Ekwator; Jego Królewska Mość Król Hiszpanji; Prezydent Republiki Francuskiej; Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanji i Irlandji i terytorjów brytyjskich Zamorskich, Cesarz Indyj; Jego Królewska Mość Król Hellenów; Prezydent Republiki Guatemala; Prezydent Republiki Haiti; Jego Królewska Mość Król Włoch; Jego Cesarska Mość Cesarz Japonji; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę Luksemburski, Książę Nassau; Prezydent Stanów Zjednoczonych Meksyku; Jego Królewska Wysokość Książę Czarnogórski; Jego Królewska Mość Król Norwegji; Prezydent Republiki Panama; Prezydent Republiki Paragwaj; Jej Królewska Mość Królowa Niderlandów; Prezydent Republiki Peru; Jego Cesarska Mość Szach Perski; Jego Królewska Mość Król Portugalji i Algarwów, etc.; Jego Królewska Mość Król Rumunji; Jego Cesarska Mość Cesarz Wszchrosji; Prezydent Republiki Salvador; Jego Królewska Mość Król Serbski; Jego Królewska Mość Król Sjamu; Jego Królewska Mość Król Szwedzki; Rada Federalna Szwajcarska; Jego Cesarska Mość Cesarz Ottomanów; Prezydent Republiki Wschodniej Urugwaju; Prezydent Stanów Zjednoczonych Venezueli:

le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; Sa Majesté l'Empereur de Chine; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au Delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

Ożywieni stanowczą wolą współdziałania przy utrzymaniu pokoju powszechnego;

Zdecydowani popierać wszelkimi siłami rozstrzygnięcie polubowne sporów międzynarodowych;

Uznając solidarność, która łączy członków społeczności narodów cywilizowanych;

Chcąc rozszerzyć panowanie prawa i wzmocnić poczucie sprawiedliwości międzynarodowej;

Przekonani, że ustanowienie stałego sądownictwa arbitrażowego, dostępnego dla wszystkich, w łonie Mocarstw niepodległych może skutecznie przyczynić się do osiągnięcia tego celu;

Biorąc pod uwagę korzyści organizacji powszechnego i stałego postępowania arbitrażowego;

Uważając wraz z Najdostojniejszym Inicjatorem Międzynarodowej Konferencji Pokoju, że należy uświęcić zapomocą układu międzynarodowe zasady sprawiedliwości i prawa, na których spoczywa bezpieczeństwo Państw i pomyślność narodów;

Pragnąc, w tym celu, zapewnić sprawniejsze działanie Komisji śledczych i trybunałów arbitrażowych i ułatwić odwoływanie się do sądów arbitrażowych w sporach wymagających postępowania skróconego;

Uznali za stosowne poprawić w niektórych punktach i uzupełnić dzieło Pierwszej Konferencji Pokojowej dla pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych;

Wysokie Układające się Strony zdecydowały zawrzeć nową Konwencję w tym przedmiocie i mianowały swoich Pełnomocników, mianowicie:

Animés de la ferme volonté de concourir au maintien de la paix générale;

Résolus à favoriser de tous leurs efforts le règlement amiable des conflits internationaux;

Reconnaissant la solidarité qui unit les membres de la société des nations civilisées;

Voulant étendre l'empire du droit et fortifier le sentiment de la justice internationale;

Convaincus que l'institution permanente d'une juridiction arbitrale accessible à tous, au sein des Puissances indépendantes, peut contribuer efficacement à ce résultat;

Considérant les avantages d'une organisation générale et régulière de la procédure arbitrale;

Estimant avec l'Auguste Initiateur de la Conférence internationale de la Paix qu'il importe de consacrer dans un accord international les principes d'équité et de droit sur lesquels reposent la sécurité des États et le bien-être des peuples;

Désireux, dans ce but, de mieux assurer le fonctionnement pratique des Commissions d'enquête, et des tribunaux d'arbitrage et de faciliter le recours à la justice arbitrale lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire;

Ont jugé nécessaire de reviser sur certains points et de compléter l'oeuvre de la Première Conférence de la Paix pour le règlement pacifique des conflits internationaux;

Les Hautes Parties contractantes ont résolu de conclure une nouvelle Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

- Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski:
 Jego Ekscelecję barona Marschall von BIEBERSTEIN, Swego ministra stanu, Swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego w Konstantynopolu;
 P. dr. Johannes KRIEGE, Swego posła w misji nadzwyczajnej na Konferencję niniejszą, Swego tajnego radcę legacyjnego i radcę prawnego w Cesarstwie ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego sądu rozjemczego.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki:

- Jego Ekscelecję p. Joseph H. CHOATE, ambasadora nadzwyczajnego;
 Jego Ekscelecję p. Horace PORTER, ambasadora nadzwyczajnego;
 Jego Ekscelecję p. Uriah M. ROSE, ambasadora nadzwyczajnego;
 Jego Ekscelecję p. David Jayne HILL, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Hadze;
 P. Charles S. SPERRY, kontr - admirała, ministra pełnomocnego;
 P. Georges B. DAVIS, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armji federalnej, ministra pełnomocnego;
 P. William J. BUCHANAN, ministra pełnomocnego.

Prezydent Republiki Argentyńskiej:

- Jego Ekscelecję p. ROQUE SAENZ PENA, b. ministra spraw zagranicznych, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Rzymie, członka stałego sądu rozjemczego;
 Jego Ekscelecję p. Luis M. DRAGO, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Republiki, deputowanego i członka stałego sądu rozjemczego;
 Jego Ekscelecję p. Carlos RODRIGUEZ LARRETA, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Republiki, członka stałego sądu rozjemczego.
- Jego Cesarska Mość Cesarz Austriacki, Król Czeski etc. etc. i Król Apostolski Węgier:
- Jego Ekscelecję p. Gaëtan Mérey de KAPOŠ-MÈRE, Swego radcę tajnego, Swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego;
 Jego Ekscelecję p. barona Karola MACCHIO, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Atenach.

Jego Królewska Mość Król Belgów:

- Jego Ekscelecję p. BEERNAERT, Swego ministra stanu, członka izby reprezentantów, członka Instytutu Francuskiego i akademij Królewskich Belgji i Rumunji, członka honorowego instytutu prawa międzynarodowego, członka stałego sądu rozjemczego;
 Jego Ekscelecję p. J. Van den HEUVEL, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:
 Son Excellence le baron Marschall de BIEBERSTEIN,
 Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes KRIEGE, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence,
 Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

- Son Excellence M. Joseph H. CHOATE, ambassadeur extraordinaire;
 Son Excellence M. Horace PORTER, ambassadeur extraordinaire;
 Son Excellence M. Uriah M. ROSE, ambassadeur extraordinaire;
 Son Excellence M. David Jayne HILL, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;
 M. Charles S. SPERRY, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;
 M. Georges B. DAVIS, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;
 M. William I. BUCHANAN, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

- Son Excellence M. ROQUE SAENZ PENA, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 Son Excellence M. Luis M. DRAGO, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 Son Excellence M. Carlos RODRIGUEZ LARRETA, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc, et Roi Apostolique de Hongrie:

- Son Excellence M. Gaëtan Mérey de KAPOŠ-MÈRE,
 Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire ;
 Son Excellence M. le baron Charles de MACCHIO,
 Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

- Son Excellence M. BEERNAERT, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 Son Excellence M. J. Van den HEUVEL, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Jego Eksceleńcę p. barona GUILLAUME, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze, członka Królewskiej akademii Rumuńskiej.

Prezydent Republiki Boliwja:

Jego Eksceleńcę p. Claudio PINILLA, ministra spraw zagranicznych Republiki, członka stałego sądu rozjemczego;

Jego Eksceleńcę p. Fernando E. GUACHALLA, ministra pełnomocnego w Londynie.

Prezydent Republiki Stanów Zjednoczonych Brazylii:

Jego Eksceleńcę p. Ruy BARBOSA, ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego, członka stałego sądu rozjemczego;

Jego Eksceleńcę p. Eduardo F. S. DOS SANTOS LISBÕA, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Jego Książęca Wysokość Książę Bułgarii:

P. Vrbana VINAROFF, gen. majora sztabu generalnego, generała świty;

P. Ivan KARANDJOULOFF, prokuratora generalnego sądu kasacyjnego.

Prezydent Republiki Chili:

Jego Eksceleńcę p. Domingo GANA, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Londynie;

Jego Eksceleńcę p. Augusto MATTE, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Berlinie;

Jego Eksceleńcę p. Carlos CONCHA, byłego ministra wojny, byłego prezesa izby deputowanych, byłego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Buenos Aires.

Jego Cesarska Mość Cesarz Chiński:

Jego Eksceleńcę p. LOU-TSENG-TSIANG, Swego ambasadora nadzwyczajnego;

Jego Eksceleńcę p. TSIEN-SUN, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Prezydent Republiki Kolumbja:

P. Jorge HOLGUIN, generała;

P. Santiago PÉREZ TRIANA;

Jego Eksceleńcę p. Marceliano VARGAS, generała, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu.

Gubernator Prowizoryczny Republiki Kuba:

P. Antonio SANCHEZ de BUSTAMANTE, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Republiki;

Jego Eksceleńcę p. Gonzalo de QUESADA Y ARÓSTEGUI, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Waszyngtonie;

P. Manuel SANGUILY, senatora Republiki, byłego dyrektora instytutu wykształcenia średniego.

Son Excellence M. le baron GUILLAUME, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio PINILLA, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. GUACHALLA, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy BARBOSA, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. DOS SANTOS LISBÕA, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrbana VINAROFF, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan KARANDJOULOFF, procureur - général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo GANA, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto MATTE, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos CONCHA, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

Son Excellence M. LOU-TSENG-TSIANG, Son ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. TSIEN-SUN, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge HOLGUIN, général;

M. Santiago PÉREZ TRIANA;

Son Excellence M. Marceliano VARGAS, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio SANCHEZ de BUSTAMANTE, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de QUESADA Y ARÓSTEGUI, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel SANGUILY, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Jego Królewska Mość Król Duński:

Jego Ekscelecję p. Constantin BRUN, Swego szambelana, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Waszyngtonie;
 P. Christian Frederik SCHELLER, kontr-admirała;
 P. Axel VEDEL, Swego szambelana, naczelnika w Królewskim ministerstwie spraw zagranicznych.

Prezydent Republiki San Domingo:

P. Francisco HENRIQUEZ Y CARVAJAL, byłego sekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Republiki, członka stałego sądu rozjemczego;
 P. Apolinar TEJERA, rektora instytutu zawodowego Republiki, członka stałego sądu rozjemczego.

Prezydent Republiki Ekwator:

Jego Ekscelecję p. Victor RENDÓN, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu i Madrycie;
 P. Enrique DORN Y DE ALSÚA, chargé d'affaires.

Jego Królewska Mość Król Hiszpański:

Jego Ekscelecję p. W. R. de VILLA-URRUTIA, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego w Londynie;
 Jego Ekscelecję p. José de la RICA Y CALVO, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze;
 P. Gabriel MAURA Y GAMAZO, hrabiego Mortera deputowanego do Kortezów.

Prezydent Republiki Francuskiej:

Jego Ekscelecję p. Léon BOURGEOIS, ambasadora nadzwyczajnego Republiki, senatora, byłego prezesa rady ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego sądu rozjemczego;
 P. barona d'ESTOURNELLES de CONSTANT, senatora, ministra pełnomocnego pierwszej klasy, członka stałego sądu rozjemczego;
 P. Louis RENAULT, profesora wydziału prawa uniwersytetu w Paryżu, honorowego ministra pełnomocnego, radcę prawnego ministerstwa spraw zagranicznych, członka Instytutu Francuskiego, członka stałego sądu rozjemczego;

Jego Ekscelecję p. Marcellin PELLET, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki Francuskiej w Hadze.

Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanji i Irlandji i terytorjów brytyjskich zamorskich, Cesarz Indyj:

Jego Ekscelecję Dostojnego Edward FRY, G. C. B., członka tajnej rady, Swego ambasadora nadzwyczajnego, członka stałego sądu rozjemczego;

Jego Ekscelecję Dostojnego Ernest MASON SATOW, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego sądu rozjemczego;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin BRUN, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;
 M. Christian Frederik SCHELLER, contre-amiral;
 M. Axel VEDEL, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco HENRIQUEZ Y CARVAJAL, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 M. Apolinar TEJERA, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor RENDÓN, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;
 M. Enrique DORN Y DE ALSÚA, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de VILLA-URRUTIA, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;
 Son Excellence M. José de la RICA Y CALVO, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;
 M. Gabriel MAURA Y GAMAZO, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon BOURGEOIS, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 M. le baron d'ESTOURNELLES de CONSTANT, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 M. Louis RENAULT, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;
 Son Excellence M. Marcellin PELLET, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au Delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward FRY, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest MASON SATOW, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Jego Eksceleńcję Donald James MACKAY Barona REAY, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezesa instytutu prawa międzynarodowego;

Jego Eksceleńcję Henry HOWARD, K. C. M. G., C. B., Swęgo posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Jego Królewska Mość Król Hellenów:

Jego Eksceleńcję p. Cléon Rizo RANGABÉ, Swęgo posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Berlinie;

P. Georges STREIT, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego sądu rozjemczego.

Prezydent Republiki Guatemala:

P. José Tible MACHADO, chargé d'affaires Republiki w Hadze i w Londynie, członka stałego sądu rozjemczego;

P. Enrique GÓMEZ CARILLO, chargé d'affaires Republiki w Berlinie.

Prezydent Republiki Haiti:

Jego Eksceleńcję p. Jean Joseph DALBÉMAR, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu;

Jego Eksceleńcję p. J. N. LÉGER, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Waszyngtonie;

P. Pierre HUDICOURT, byłego profesora prawa międzynarodowego publicznego, adwokata w Port-au-Prince.

Jego Królewska Mość Król Włoch:

Jego Eksceleńcję Hrabiego Joseph TORNIELLI BRUSATI DI VERGANO, ambasadora Jego Królewskiej Mości w Paryżu, Senatora Królestwa, członka stałego sądu rozjemczego, prezesa delegacji włoskiej;

Jego Eksceleńcję p. komandora Guido POMPILJ, deputowanego, podsekretarza stanu w ministerstwie Królewskim spraw zagranicznych;

P. komandora Guido FUSINATO, radcę stanu, deputowanego do parlamentu, byłego ministra oświaty.

Jego Cesarska Mość Cesarz Japonji:

Jego Eksceleńcję p. Keiroku TSUDZUKI, Swęgo ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego;

Jego Eksceleńcję p. Aimaro SATO, Swęgo posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Jego Książęca Wysokość Wielki Książę Luksembur-ski, Książę Nassau:

Jego Eksceleńcję p. EYSCHEN, Swęgo ministra stanu, prezesa Rządu Wielko-Książęcego;

P. hrabiego de VILLERS, chargé d'affaires Wielkiego Księstwa w Berlinie.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Meksyku:

Jego Eksceleńcję p. Gonzalo A. ESTEVA, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Rzymie;

Son Excellence the Right Honourable Donald James MACKAY Baron REAY, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry HOWARD, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo RANGABÉ, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges STREIT, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatemala:

M. José Tible MACHADO, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique GÓMEZ CARILLO, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph DALBÉMAR, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. LÉGER, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre HUDICOURT, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph TORNIELLI BRUSATI DI VERGANO, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido POMPILJ, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido FUSINATO, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku TSUDZUKI, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro SATO, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. EYSCHEN, Son ministre d'état, président du Gouvernement Grand Ducal;

M. le comte de VILLERS, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. ESTEVA, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Jego Ekscełencję p. Sebastian B. de MIER, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu;

Jego Ekscełencję p. Francisco L. de la BARRA, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Brukseli i w Hadze.

Jego Książęca Wysokość Książę Czarnogórski:

Jego Ekscełencję p. NELIDOW, rzeczywistego Cesaarskiego radcę tajnego, ambasadora Jego Cesaarskiej Mości Cesarza Wszechrosji w Paryżu;

Jego Ekscełencję p. de MARTENS, radcę tajnego, członka stałego rady cesaarskiego ministerstwa spraw zagranicznych rosyjskiego;

Jego Ekscełencję p. CZARYKOW, rzeczywistego cesaarskiego radcę stanu, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Jego Cesaarskiej Mości Cesarza Wszechrosji w Hadze.

Jego Królewska Mość Król Norwegji:

Jego Ekscełencję p. Francis HAGERUP, byłego prezesa rady ministrów, byłego profesora prawa, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego sądu rozjemczego;

Prezydent Republiki Panamskiej:

P. Belisario PORRAS.

Prezydent Republiki Paragwaj:

Jego Ekscełencję Eusebio MACHAIN, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu;

P. hrabiego G. du MONCEAU de BERGENDAL, konsula Republiki w Brukseli.

Jej Królewska Mość Królowa Niderlandów:

P. W. H. de BEAUFORT, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej izby stanów generalnych;

Jego Ekscełencję p. T. M. C. ASSER, Swego ministra Stanu, członka rady stanu, członka stałego sądu rozjemczego;

Jego Ekscełencję jonkheer J. C. C. den BEER POORTUGAEL, generała-porucznika rezerwy, byłego ministra wojny, członka rady stanu;

Jego Ekscełencję jonkheer J. A. RÖELL, Swego adjutanta w misji nadzwyczajnej, wice-admirała rezerwy, byłego ministra marynarki;

P. J. A. LOEFF, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej izby stanów generalnych.

Prezydent Republiki Peru:

Jego Ekscełencję p. Carlos G. CANDAMO, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Republiki w Paryżu i w Londynie, członka stałego sądu rozjemczego.

Son Excellence M. Sebastian B. de MIER, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la BARRA, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. NELIDOW, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de MARTENS, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. TCHARYKOW, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis HAGERUP, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario PORRAS.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio MACHAIN, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. du MONCEAU de BERGENDAL, consul de la République à Bruxelles.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de BEAUFORT, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. ASSER, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den BEER POORTUGAEL, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. RÖELL, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. LOEFF, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. CANDAMO, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Jego Cesarska Mość Szach Perski:

- Jego Ekscelencję SAMAD KHAN MOMTAZOS SALTANEH, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Paryżu, członka stałego sądu rozjemczego;
- Jego Ekscelencję Mirza AHMED KHAN SADIGH UL MULK, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Jego Królewska Mość Król Portugalji i Algarwów, etc.:

- Jego Ekscelencję markiza SOVERAL, Swego radcę stanu, para Królestwa, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Londynie, Swego ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego;
- Jego Ekscelencję p. hrabiego de SELIR, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze;
- Jego Ekscelencję p. Alberto d'OLIVEIRA, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Bernie.

Jego Królewska Mość Król Rumunji:

- Jego Ekscelencję p. Aleksandra BELDIMAN, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Berlinie;
- Jego Ekscelencję p. Edgar MAVROCORDATO, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Jego Cesarska Mość Cesarz Wszzechrosji:

- Jego Ekscelencję p. NELIDOW, Swego radcę tajnego, Swego ambasadora w Paryżu;
- Jego Ekscelencję p. de MARTENS, Swego radcę tajnego, członka stałego rady Cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka stałego sądu rozjemczego;
- Jego Ekscelencję p. CZARYKOW, Swego rzeczywistego radcę stanu, Swego szambelana, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Hadze.

Prezydent Republiki Salvador:

- P. Pedro I. MATHEU, chargé d'affaires Republiki w Paryżu, członka stałego sądu rozjemczego;
- P. Santiago PEREZ TRIANA, chargé d'affaires Republiki w Londynie.

Jego Królewska Mość Król Serbski:

- Jego Ekscelencję p. Sava GROUÏTCH, generała, prezesa rady stanu;
- Jego Ekscelencję p. Milovan MILOVANOWITCH, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Rzymie, członka stałego sądu rozjemczego;
- Jego Ekscelencję p. Michel MILITCHEWITCH, Swego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Londynie i w Hadze.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

- Son Excellence SAMAD KHAN MOMTAZOS SALTANEH, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;
- Son Excellence Mirza AHMED KHAN SADIGH UL MULK, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

- Son Excellence M. le marquis de SOVERAL, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;
- Son Excellence M. le comte de SELIR, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;
- Son Excellence M. Alberto d'OLIVEIRA, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

- Son Excellence M. Alexandre BELDIMAN, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;
- Son Excellence M. Edgar MAVROCORDATO, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

- Son Excellence M. NELIDOW, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;
- Son Excellence M. de MARTENS, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;
- Son Excellence M. TCHARYKOW, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

- M. Pedro I. MATHEU, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;
- M. Santiago PEREZ TRIANA, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

- Son Excellence M. Sava GROUÏTCH, général, président du conseil d'état;
- Son Excellence M. Milovan MILOVANOWITCH, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;
- Son Excellence M. Michel MILITCHEWITCH, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Jego Królewska Mość Król Sjamski:

Mom Chatidej UDOM, generała-majora;
P. C. CORRAGONI d'ORELLI, Swego radcę lega-
cyjnego;
Luang BHÜVANARTH NARÜBAL, kapitana.

Jego Królewska Mość Król Szwecji, Gotów
i Wendów:

Jego Ekscełencję p. Knut Hjalmar Leonard HAM-
MARSKJÖLD, Swego byłego ministra sprawie-
dliwości, Swego posła nadzwyczajnego i mini-
stra pełnomocnego w Kopenhadze, członka sta-
łego sądu rozjemczego;
P. Johannes HELLNER, Swego byłego ministra bez
teki, byłego członka sądu najwyższego Szwecji,
członka stałego sądu rozjemczego.

Rada Federalna Szwajcarska:

Jego Ekscełencję p. Gaston CARLIN, posła nadzwy-
czajnego i ministra pełnomocnego Konfederacji
Szwajcarskiej w Londynie i w Hadze;
P. Eugenjusza BOREL, pułkownika sztabu general-
nego, profesora uniwersytetu w Genewie;
P. Max HUBER, profesora prawa w uniwersytecie
w Zurichu.

Jego Cesarska Mość Cesarz Ottomanów:

Jego Ekscełencję Turkhan PACHA, Swego amabasa-
dora nadzwyczajnego, ministra evkał;
Jego Ekscełencję Rechid BEY, Swego ambasadora
w Rzymie;
Jego Ekscełencję Mehemmed PACHA, vice-admi-
rała.

Prezydent Republiki Wschodniej Urugwaju:

Jego Ekscełencję p. José BATLLE Y ORDOÑEZ, by-
łego prezydenta Republiki, członka stałego są-
du rozjemczego;
Jego Ekscełencję p. Juan P. CASTRO, byłego pre-
zesa senatu, posła nadzwyczajnego i ministra
pełnomocnego Republiki w Paryżu, członka
stałego sądu rozjemczego.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Venezueli:

P. José GIL FORTOUL, chargé d'affaires Republiki
w Berlinie,

Którzy, po złożeniu swych pełnomocnictw,
uznanych za dobre i w należytej formie, postanowili
co następuje:

Dział I.

O UTRZYMANIU POKOJU POWSZECHNEGO.

Artykuł pierwszy.

Celem zapobieżenia w granicach możliwości,
uciekaniu się do siły w stosunkach pomiędzy Pań-
stwami, Mocarstwa Umawiające się zgadzają się uży-

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej UDOM, major-général;
M. C. CORRAGONI d'ORELLI, Son conseiller de
légation;
Luang BHÜVANARTH NARÜBAL, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard HAM-
MARSKJÖLD, Son ancien ministre de la ju-
stice, Son envoyé extraordinaire et ministre
plénipotentiaire à Copenhague, membre de la
cour permanente d'arbitrage;
M. Johannes HELLNER, Son ancien ministre sans
portefeuille, ancien membre de la cour suprême
de Suède, membre de la cour permanente d'ar-
bitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston CARLIN, envoyé extra-
ordinaire et ministre plénipotentiaire de la Con-
fédération suisse à Londres et à La Haye;
M. Eugène BOREL, colonel d'état major-général,
professeur à l'université de Genève;
M. Max HUBER, professeur de droit à l'université
de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan PACHA, Son ambassadeur
extraordinaire, ministre de l'evkał;
Son Excellence Rechid BEY, Son ambassadeur
à Rome;
Son Excellence Mehemmed PACHA, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uru-
guay:

Son Excellence M. José BATLLE Y ORDOÑEZ, an-
cien président de la République, membre de la
cour permanente d'arbitrage;
Son Excellence M. Juan P. CASTRO, ancien prési-
dent du sénat, envoyé extraordinaire et mi-
niste plénipotentiaire de la République à Pa-
ris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des Etats Unis de Vénézuéla:

M. José GIL FORTOUL, chargé d'affaires de la Ré-
publique à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pou-
voirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus
de ce qui suit:

Titre I.

DU MAINTIEN DE LA PAIX GÉNÉRALE.

Article premier.

En vue de prévenir autant que possible le re-
cours à la force dans les rapports entre les Etats, les
Puissances contractantes conviennent d'employer

wać wszelkich wysiłków celem zapewnienia pokojowego rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.

tous leurs efforts pour assurer le règlement pacifique des différends internationaux.

Dział II.

Titre II.

O DOBRYCH USŁUGACH I POŚREDNICTWIE.

DES BONS OFFICES ET DE LA MÉDIATION.

Artykuł 2.

Article 2.

W razie poważnych nieporozumień lub zatargów, przed uciekaniem się do użycia broni, Mocarstwa Umawiające się zgadzają się korzystać w miarę możliwości z usług i pośrednictwa jednego lub więcej Mocarstw zaprzyjaźnionych.

En cas de dissentiment grave ou de conflit, avant d'en appeler aux armes, les Puissances contractantes conviennent d'avoir recours, en tant que les circonstances les permettront, aux bons offices ou à la médiation d'une ou de plusieurs Puissances amies.

Artykuł 3.

Article 3.

Niezależnie od tego, Mocarstwa Umawiające się uważają za pożyteczne i pożądane, aby jedno lub więcej Mocarstw niezainteresowanych w zatargu ofiarowało z własnej inicjatywy swoje dobre usługi i pośrednictwo Mocarstwom, znajdującym się w sporze, o ile okoliczności na to pozwolą.

Indépendamment de ce recours, les Puissances contractantes jugent utile et désirable qu'une ou plusieurs Puissances étrangères au conflit offrent de leur propre initiative, en tant que les circonstances s'y prêtent, leurs bons offices ou leur médiation aux États en conflit.

Prawo proponowania dobrych usług lub pośrednictwa przysługuje Mocarstwom niebiorącym udziału w sporze nawet w czasie trwania działań wojennych.

Le droit d'offrir les bons offices ou la médiation appartient aux Puissances étrangères au conflit, même pendant le cours des hostilités.

Skorzystanie z tego prawa nie może być nigdy uznane przez jedną lub drugą ze Stron wiodących spór za akt nieprzyjazny.

L'exercice de ce droit ne peut jamais être considéré par l'une ou l'autre des Parties en litige comme un acte peu amical.

Artykuł 4.

Article 4.

Rola pośrednika polega na pogodzeniu przeciwnych pretensyj i na załagodzeniu niechęci, jaka mogłaby wyniknąć między dwoma Państwami spór wiodącymi.

Le rôle du médiateur consiste à concilier les prétentions opposées et à apaiser les ressentiments qui peuvent s'être produits entre les États en conflit.

Artykuł 5.

Article 5.

Czynności pośrednika ustają z chwilą stwierdzenia, czy to przez jedną ze Stron wiodących spór, czy przez samego pośrednika, że środki pogodzenia przez niego zaproponowane nie zostały przyjęte.

Les fonctions du médiateur cessent du moment où il est constaté, soit par l'une des Parties en litige, soit par le médiateur lui-même, que les moyens de conciliation proposés par lui ne sont pas acceptés.

Artykuł 6.

Article 6.

Dobre usługi i pośrednictwo, które przysły do skutku, czy to wskutek zwrócenia się Mocarstw wiodących spór, czy też na skutek inicjatywy Mocarstw niezainteresowanych w sporze, mają charakter ściśle doradczy i nie mają nigdy charakteru obowiązującego.

Les bons offices et la médiation, soit sur le recours des Parties en conflit, soit sur l'initiative des Puissances étrangères au conflit, ont exclusivement le caractère de conseil et n'ont jamais force obligatoire.

Artykuł 7.

Article 7.

Zgoda na pośrednictwo, o ile nie umówiono się inaczej, nie może spowodować wstrzymania, opóźnienia, lub przeszkody w mobilizacji i innych działaniach przygotowawczych do wojny.

L'acceptation de la médiation ne peut avoir pour effet, sauf convention contraire, d'interrompre, de retarder ou d'entraver la mobilisation et autres mesures préparatoires à la guerre.

Jeżeli ono nastąpi po rozpoczęciu działań wojennych, nie pociąga za sobą, o ile inaczej nie umówiono się, przerwy w działaniach wojennych będących w biegu.

Si elle intervient après l'ouverture des hostilités, elle n'interrompt pas, sauf convention contraire, les opérations militaires en cours.

Artykuł 8.

Mocarstwa Umawiające się zgadzają się zalecać stosowanie, o ile na to pozwolą okoliczności — pośrednictwa specjalnego w formie następującej.

W razie poważnego sporu zagrożającego pokojowi, Państwa będące w sporze wybierają każde oddzielnie jedno Mocarstwo, któremu powierzają misję wejścia w bezpośrednie stosunki z Mocarstwem wybranem przez drugą stronę, a to celem uniknięcia zerwania stosunków pokojowych.

Podczas trwania takiego mandatu, którego termin, o ile inaczej nie postanowiono, nie może przekraczać 30 dni, Państwa będące w sporze przestają porozumiewać się bezpośrednio w przedmiocie sporu, który odtąd jest przekazany wyłącznie Mocarstwom pośredniczącym. Te Mocarstwa winny podjąć wszelkie wysiłki celem załatwienia sporu.

W razie zerwania faktycznych stosunków pokojowych, Mocarstwa te mają sobie powierzona w dalszym ciągu wspólną misję korzystania z każdej sposobności, aby przywrócić pokój.

Dział III.

O MIĘDZYNARODOWYCH KOMISJACH BADAŃ.

Artykuł 9.

W zatargach o charakterze międzynarodowym, nie dotyczących ani honoru ani interesów żywotnych, a wynikłych wskutek różnicy zapatrywań na kwestje stanu faktycznego, Mocarstwa Umawiające się uważają za pożyteczne i pożądane, aby Strony, które nie mogły dojść do porozumienia w drodze dyplomatycznej, ustanowiły, o ile okoliczności na to pozwolą, międzynarodową Komisję badań, powołaną do ułatwienia rozstrzygnięcia tych sporów, wyjaśniając, zapomocą badania bezstronnego i sumiennego, kwestje faktyczne.

Artykuł 10.

Międzynarodowe Komisje badań są ustanawiane na mocy umowy specjalnej między Stronami będącymi w sporze.

Konwencja dotycząca badań określa dokładnie fakty, mające być poddane badaniu; określa ona tryb i termin utworzenia Komisji oraz zakres władzy Komisarzy.

Określa ona również, o ile zajdzie potrzeba, siedzibę Komisji i prawo przeniesienia tejże, język, jakiego Komisja ma używać i języki, których użycie wobec niej będzie dozwolone, jako też datę, w której każda ze Stron obowiązana będzie przedstawić w szczególności faktów, oraz wogóle wszystkie warunki, na które Strony się zgodziły.

Jeżeli Strony uważają za konieczne mianować asesorów, konwencja dotycząca badań, określi tryb ich mianowania i zakres ich władzy.

Artykuł 11.

O ile konwencja dotycząca badań nie oznaczy siedziby Komisji, zasiadać ona będzie w Hadze.

Article 8.

Les Puissances contractantes sont d'accord pour recommander l'application, dans les circonstances qui le permettent, d'une médiation spéciale sous la forme suivante.

En cas de différend grave compromettant la paix, les États en conflit choisissent respectivement une Puissance à laquelle ils confient la mission d'entrer en rapport direct avec la Puissance choisie d'autre part, à l'effet de prévenir la rupture des relations pacifiques.

Pendant la durée de ce mandat dont le terme, sauf stipulation contraire, ne peut excéder trente jours, les États en litige cessent tout rapport direct au sujet du conflit, lequel est considéré comme déféré exclusivement aux Puissances médiatrices. Celles-ci doivent appliquer tous leurs efforts à régler le différend.

En cas de rupture effective des relations pacifiques, ces Puissances demeurent chargés de la mission commune de profiter de toute occasion pour rétablir la paix.

Titre III.

DES COMMISSIONS INTERNATIONALES D'ENQUÊTE.

Article 9.

Dans les litiges d'ordre international n'engageant ni l'honneur ni des intérêts essentiels et provenant d'une divergence d'appréciation sur des points de fait, les Puissances contractantes jugent utile et désirable que les Parties qui n'auraient pu se mettre d'accord par les voies diplomatiques instituent, en tant que les circonstances le permettront, une Commission internationale d'enquête chargée de faciliter la solution de ces litiges en éclaircissant, par un examen impartial et consciencieux, les questions de fait.

Article 10.

Les Commissions internationales d'enquête sont constituées par convention spéciale entre les Parties en litige.

La convention d'enquête précise les faits à examiner; elle détermine le mode et le délai de formation de la Commission et l'étendue des pouvoirs des Commissaires.

Elle détermine également, s'il y a lieu, le siège de la Commission et la faculté de se déplacer, la langue dont la Commission fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant elle, ainsi que la date à laquelle chaque Partie devra déposer son exposé des faits, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Si les Parties jugent nécessaire de nommer des assesseurs, la convention d'enquête détermine le mode de leur désignation et l'étendue de leurs pouvoirs.

Article 11.

Si la convention d'enquête n'a pas désigné le siège de la Commission, celle-ci siégera à La Haye.

Siedziba raz oznaczona może być zmieniona przez Komisję jedynie za zgodą Stron.

O ile konwencja dotycząca badań nie oznaczy języków, jakie mają być używane, postanawia o tem Komisja.

Artykuł 12.

Komisja badań, o ile inaczej nie postanowiono, tworzona jest według trybu przewidzianego przez art. 45 i 57 niniejszej Konwencji.

Artykuł 13.

W razie śmierci, dymisji lub przeszkody w urzędowaniu z jakiegokolwiek bądź przyczyny jednego z Komisarzy lub ewentualnie jednego z asesorów, wybór jego zastępcy dokonany będzie według trybu, ustalonego dla jego mianowania.

Artykuł 14.

Strony mają prawo mianować przy Komisji badań specjalnych agentów z misją reprezentowania ich i pośredniczenia między nimi a Komisją.

Między innymi mają one prawo zlecić doradcom lub adwokatom, przez nie mianowanym, przedstawienie Komisji ich interesów i obronę tychże przed nią.

Artykuł 15.

Biuro międzynarodowe stałego Sądu rozjemczego służy za kancelarię dla Komisji, które zasiadają w Hadze, i odda ono swe pomieszczenie i swoją organizację do dyspozycji Mocarstw Umawiających się dla urzędowania Komisji badań.

Artykuł 16.

Jeżeli Komisja zasiada gdzie indziej niż w Hadze, mianuje ona Sekretarza Generalnego, którego biuro służy za kancelarię.

Kancelarja obowiązana jest, pod władzą Prezesa, do zajęcia się organizacją materialną posiedzeń Komisji, redagowaniem protokołów, a w czasie trwania dochodzenia do przechowania archiwów, które przekazane będą później Biuru międzynarodowemu w Hadze.

Artykuł 17.

W celu ułatwienia utworzenia i funkcjonowania Komisji badań, Mocarstwa Umawiające się polecają następujące zasady, które będą stosowane do procedury badania, o ile Strony nie przyjmą innych zasad.

Artykuł 18.

Komisja unormuje szczegóły procedury, nie przewidziane w specjalnej konwencji dotyczącej badań, lub w niniejszej Konwencji, i przeprowadzi wszystkie formalności, wymagane przy postępowaniu dowodowym.

Le siège une fois fixé ne peut être changé par la Commission qu'avec l'assentiment des Parties.

Si la convention d'enquête n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par la Commission.

Article 12.

Sauf stipulation contraire, les Commissions d'enquête sont formées de la manière déterminée par les articles 45 et 57 de la présente Convention.

Article 13.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des Commissaires, ou éventuellement de l'un des assessors, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 14.

Les Parties ont le droit de nommer auprès de la Commission d'enquête des agents spéciaux avec la mission de Les représenter et des servir d'intermédiaires entre Elles et la Commission.

Elles sont, en outre, autorisées à charger des conseils ou avocats nommés par elles, d'exposer et de soutenir leurs intérêts devant la Commission.

Article 15.

Le Bureau international de la Cour permanente d'arbitrage sert de greffe aux Commissions qui siègent à La Haye, et mettra ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de la Commission d'enquête.

Article 16.

Si la Commission siège ailleurs qu'à La Haye, elle nomme un Secrétaire-Général dont le bureau lui sert de greffe.

Le greffe est chargé, sous l'autorité du Président, de l'organisation matérielle des séances de la Commission, de la rédaction des procès-verbaux et, pendant le temps de l'enquête, de la garde des archives qui seront ensuite versées au Bureau international de La Haye.

Article 17.

En vue de faciliter l'institution et le fonctionnement des Commissions d'enquête, les Puissances contractantes recommandent les règles suivantes qui seront applicables à la procédure d'enquête en tant que les Parties n'adopteront pas d'autres règles.

Article 18.

La Commission règlera les détails de la procédure non prévus dans la convention spéciale d'enquête ou dans la présente Convention, et procédera à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Artykuł 19.

Badanie odbywa się w drodze kontradiktoryjnej. W terminach oznaczonych, każda ze Stron komunikuje Komisji i drugiej Stronie stan faktyczny, o ile zachodzi tego potrzeba, a w każdym razie, akta, dowody i dokumenty, jakie uzna za pożyteczne w celu wykrycia prawdy, jako też listę świadków i rzeczoznawców, których przesłuchania sobie życzy.

Artykuł 20.

Komisja ma prawo, za zgodą Stron, przenieść się chwilowo na miejsce, na którym uważa za pożyteczne zebrać te informacje, lub delegować tam jednego lub kilku swych członków. W tym celu winno być uzyskane pozwolenie Państwa, na którego terytorjum zbierane będą informacje.

Artykuł 21.

Wszelkie stwierdzenia materialne, jako też wszelkie wizje lokalne muszą odbywać się w obecności agentów i doradców Stron, należycie wezwanych.

Artykuł 22.

Komisja ma prawo żądać od jednej lub drugiej Strony wszelkich wyjaśnień i informacji, jakie uzna za pożyteczne.

Artykuł 23.

Strony obowiązują się dostarczyć Komisji badań, w możliwie najszerszym zakresie, wszelkich środków i ułatwień koniecznych do całkowitego rozpoznania i dokładnej oceny odnośnych faktów.

Zobowiązują się one użyć środków, którymi rozporządzają stosownie do ich ustawodawstwa wewnętrznego, aby zapewnić stawienie się świadków i rzeczoznawców, znajdujących się na ich terytorjum i zawezwanych przed Komisją.

O ile nie mogą oni stawić się przed Komisją, Strony zarządzają przesłuchanie ich przed swymi właściwymi władzami.

Artykuł 24.

Przy wszelkich wezwaniach, jakie Komisja będzie musiała uczynić na terytorjum trzeciego Umawiającego się Mocarstwa, zwróci się ona bezpośrednio do rządu tegoż Mocarstwa. W ten sam sposób należy postąpić w razie potrzeby ustalenia na miejscu wszystkich środków dowodowych.

Zlecenia, skierowane w tym celu, załatwiane będą stosownie do środków, jakimi wezwane Mocarstwo rozporządza na mocy swego wewnętrznego ustawodawstwa. Zlecenia te mogą być odrzucone tylko w tym razie, gdy to Mocarstwo uzna je za mogące naruszyć jego suwerenność lub zagrażać jego bezpieczeństwu.

Komisja będzie również zawsze miała prawo prosić o pośrednictwo Mocarstwa, na którego terytorjum ma swoją siedzibę.

Article 19.

L'enquête a lieu contradictoirement. Aux dates prévues, chaque Partie communique à la Commission et à l'autre Partie les exposés des faits, s'il y a lieu, et, dans tous les cas, les actes, pièces et documents qu'Elle juge utiles à la découverte de la vérité, ainsi que la liste des témoins et des experts qu'elle désire faire entendre.

Article 20.

La Commission a la faculté, avec l'assentiment des Parties, de se transporter momentanément sur les lieux où elle juge utile de recourir à ce moyen d'information, ou d'y déléguer un ou plusieurs de ses membres. L'autorisation de l'État sur le territoire duquel il doit être procédé à cette information devra être obtenue.

Article 21.

Toutes constatations matérielles, et toutes visites des lieux doivent être faites en présence des agents et conseils des Parties ou eux dûment appelés.

Article 22.

La Commission a le droit de solliciter de l'une ou l'autre Partie telles explications ou informations qu'elle juge utiles.

Article 23.

Les Parties s'engagent à fournir à la Commission d'enquête, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens et toutes les facilités nécessaires pour la connaissance complète et l'appréciation exacte des faits en question.

Elles s'engagent à user des moyens dont Elles disposent d'après leur législation intérieure, pour assurer la comparution des témoins ou des experts se trouvant sur leur territoire et cités devant la Commission.

Si ceux-ci ne peuvent comparaître devant la Commission, Elles feront procéder à leur audition devant leurs autorités compétentes.

Article 24.

Pour toutes les notifications que la Commission aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, la Commission s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront exécutées suivant les moyens dont la Puissance requise dispose d'après sa législation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à Sa souveraineté ou à Sa sécurité.

La Commission aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle elle a son siège.

Artykuł 25.

Świadkowie i biegli są powoływani albo na żądanie Stron, lub też z urzędu przez Komisję, a w każdym razie za pośrednictwem rządu Państwa, na którego terytorjum się znajdują.

Świadkowie są przesłuchiwani kolejno i oddzielnie, w obecności agentów i doradców, w kolejności ustalonej przez Komisję.

Artykuł 26.

Przesłuchiwanie świadków prowadzone jest przez Przewodniczącego.

Jednakże członkowie Komisji mogą zadawać każdemu świadkowi pytania, jakie uznają za stosowne dla wyjaśnienia lub dopełnienia ich zeznania, lub w celu poinformowania się o wszystkim co dotyczy świadka w granicach niezbędnych do wykrycia prawdy.

Agenci i doradcy Stron nie mogą przerywać zeznania świadka, ani zwracać się do niego z bezpośrednimi pytaniami, ale mogą prosić Przewodniczącego o zadanie świadkowi takich pytań dodatkowych, jakie uznają za potrzebne.

Artykuł 27.

Świadek musi zeznawać nie posługując się żadnym projektem pisanym. Jednakże, może on być upoważniony przez Przewodniczącego do posługiwania się notatkami lub dokumentami, o ile charakter faktów przedstawionych wymaga ich użycia.

Artykuł 28.

Protokół zeznania sporządzony jest podczas samego posiedzenia i bywa odczytany świadkowi. Świadek może poczynić w nim takie zmiany lub uzupełnienia, jakie wydają mu się odpowiednimi, a które będą dopisane po jego zeznaniu.

Po przeczytaniu świadkowi całości jego zeznania, świadek zostaje wezwany do podpisania go.

Artykuł 29.

Agenci są upoważnieni w trakcie lub przy końcu dochodzenia, do przedstawiania pisemnie Komisji i drugiej Stronie tych oświadczeń, żądań lub streszczeń faktów, jakie uznają za pożyteczne do wykrycia prawdy.

Artykuł 30.

Rozprawy Komisji odbywają się przy drzwiach zamkniętych i pozostają tajne.

Wszelka decyzja jest pobierana większością głosów członków Komisji.

Odmowa członka wzięcia udziału w głosowaniu winna być stwierdzona w protokóle.

Artykuł 31.

Posiedzenia Komisji mogą być publiczne, a protokóły i dokumenty dochodzenia mogą być ogłaszane jedynie na mocy uchwały Komisji, powziętej za zgodą Stron.

Article 25.

Les témoins et les experts sont appelés à la requête des Parties ou d'office par la Commission, et, dans tous les cas, par l'intermédiaire du Gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel ils se trouvent.

Les témoins sont entendus, successivement et séparément, en présence des agents et des conseils et dans un ordre à fixer par la Commission.

Article 26.

L'interrogatoire des témoins est conduit par le Président.

Les membres de la Commission peuvent néanmoins poser à chaque témoin les questions qu'ils croient convenables pour éclaircir ou compléter sa déposition, ou pour se renseigner sur tout ce qui concerne le témoin dans les limites nécessaires à la manifestation de la vérité.

Les agents et les conseils des Parties ne peuvent interrompre le témoin dans sa déposition, ni lui faire aucune interpellation directe, mais peuvent demander au Président de poser au témoin telles questions complémentaires qu'ils jugent utiles.

Article 27.

Le témoin doit déposer sans qu'il lui soit permis de lire aucun projet écrit. Toutefois, il peut être autorisé par le Président à s'aider de notes ou documents si la nature des faits rapportés en nécessite l'emploi.

Article 28.

Procès-verbal de la déposition du témoin est dressé séance tenante et lecture en est donnée au témoin. Le témoin peut y faire tels changements et additions que bon lui semble et qui seront consignés à la suite de sa déposition.

Lecture faite au témoin de l'ensemble de sa déposition, le témoin est requis de signer.

Article 29.

Les agents sont autorisés, au cours ou à la fin de l'enquête, à présenter par écrit à la Commission et à l'autre Partie tels dires, réquisitions ou résumés de fait, qu'ils jugent utiles à la découverte de la vérité.

Article 30.

Les délibérations de la Commission ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Toute décision est prise à la majorité des membres de la Commission.

Le refus d'un membre de prendre part au vote doit être constaté dans le procès-verbal.

Article 31.

Les séances de la Commission ne sont publiques et les procès-verbaux et documents de l'enquête ne sont rendus publics qu'en vertu d'une décision de la Commission, prise avec l'assentiment des Parties.

Artykuł 32.

Po dostarczeniu wszelkich wyjaśnień i dowodów przez Strony oraz po przesłuchaniu świadków, Przewodniczący ogłasza zamknięcie badania, a Komisja odracza się w celu naradzenia się i sporządzenia sprawozdania.

Artykuł 33.

Sprawozdanie podpisywane jest przez wszystkich członków Komisji.

O ile jeden z członków odmówi podpisu, uczyniona zostaje o tem wzmianka; jednakże sprawozdanie pozostaje w mocy.

Artykuł 34.

Sprawozdanie Komisji jest odczytywane na posiedzeniu publicznem, w obecności agentów i doradców Stron, należycie zapozwanych.

Jeden egzemplarz sprawozdania jest wręczany każdej ze Stron.

Artykuł 35.

Sprawozdanie Komisji, ograniczone do stwierdzenia faktów, nie ma bynajmniej charakteru wyroku arbitrażowego. Pozostawia on Stronom zupełną swobodę co do skutków, jakie zechcą nadać temu stwierdzeniu.

Artykuł 36.

Każda ze Stron ponosi swoje własne koszty oraz w równej części wydatki Komisji.

Dział IV.

O ARBITRAŻU MIĘDZYNARODOWYM.

Rozdział I.

O sądownictwie rozjemczem.

Artykuł 37.

Arbitraż międzynarodowy ma za zadanie załatwianie zatargów między Państwami przez sędziów przez nie wybranych i na zasadzie poszanowania prawa.

Zastosowanie arbitrażu pociąga za sobą obowiązek poddania się z dobrą wiarą jego wyrokowi.

Artykuł 38.

W kwestjach prawnych, a w pierwszym rzędzie w kwestjach dotyczących interpretacji lub zastosowania Konwencji międzynarodowych, arbitraż jest uznany przez Mocarstwa Umawiające się za sposób najbardziej skuteczny i zarazem najbardziej sprawiedliwy załatwiania sporów, które nie zostały rozstrzygnięte drogą dyplomatyczną.

Byłoby zatem pożądane, aby na wypadek sporu, dotyczącego kwestyj powyższych, Mocarstwa Umawiające się uciekały się wtedy do sądu rozjemczego, o ile okoliczności na to pozwolą.

Article 32.

Les Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves, tous les témoins ayant été entendus, le Président prononce la clôture de l'enquête et la Commission s'ajourne pour délibérer et rédiger son rapport.

Article 33.

Le rapport est signé par tous les membres de la Commission.

Si un des membres refuse de signer, mention en est faite; le rapport reste néanmoins valable.

Article 34.

Le rapport de la Commission est lu en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Un exemplaire du rapport est remis à chaque Partie.

Article 35.

Le rapport de la Commission, limité à la constatation des faits, n'a nullement le caractère d'une sentence arbitrale. Il laisse aux Parties une entière liberté pour la suite à donner à cette constatation.

Article 36.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais de la Commission.

Titre IV.

DE L'ARBITRAGE INTERNATIONAL,

Chapitre I.

De la Justice arbitrale.

Article 37.

L'arbitrage international a pour objet le règlement de litiges entre les Etats par des juges de leur choix et sur la base du respect du droit.

Le recours à l'arbitrage implique l'engagement de se soumettre de bonne foi à la sentence.

Article 38.

Dans les questions d'ordre juridique, et en premier lieu, dans les questions d'interprétation ou d'application des Conventions internationales, l'arbitrage est reconnu par les Puissances contractantes comme le moyen le plus efficace et en même temps le plus équitable de régler les litiges qui n'ont pas été résolus par les voies diplomatiques.

En conséquence, il serait désirable que, dans les litiges sur les questions susmentionnées, les Puissances contractantes eussent, le cas échéant, recours à l'arbitrage, en tant que les circonstances le permettraient.

Artykuł 39.

Konwencja arbitrażowa bywa zawierana bądź z uwagi na spory już istniejące, bądź dla sporów mogących wyniknąć.

Może ona dotyczyć wszelkich zatargów, lub tylko zatargów określonej kategorii.

Artykuł 40.

Niezależnie od traktatów ogólnych lub specjalnych, które przewidują obecnie dla Mocarstw Umawiających się obowiązek uciekania się do arbitrażu, Mocarstwa te zastrzegają sobie możliwość zawarcia nowych układów, ogólnych lub specjalnych, w celu rozciągnięcia obowiązkowego arbitrażu na wszystkie wypadki, które uznają za możliwe mu poddać.

Rozdział II.

O stałym Sądzie rozjemczym,

Artykuł 41.

W celu ułatwienia niezwłocznego odwołania się do arbitrażu w zatargach międzynarodowych, które nie mogły być rozstrzygnięte drogą dyplomatyczną, Mocarstwa Umawiające się obowiązują się utrzymywać stały Sąd rozjemczy, utworzony przez pierwszą Konferencję Pokojową, dostępny w każdej chwili i działający, z wyjątkiem postanowienia odmiennego Stron, zgodnie z zasadami procedury, zawartymi w niniejszej Konwencji.

Artykuł 42.

Sąd stały jest właściwy we wszystkich wypadkach arbitrażu, chyba że Strony zgodzą się na wprowadzenie specjalnej jurysdykcji.

Artykuł 43.

Sąd stały ma swoją siedzibę w Hadze.

Biuro międzynarodowe służy za kancelarię Sądu; jest ono pośrednikiem przy porozumiewaniu się w sprawie zebrań tego Sądu; przechowuje ono archiwa oraz zawiaduje wszelkimi sprawami administracyjnymi.

Mocarstwa Umawiające się obowiązują się dostarczać Biuru, skoro tylko będzie to możliwe, odpis poświadczony za zgodność wszelkich postanowień arbitrażowych zawartych między nimi i wszelkich wyroków arbitrażowych ich dotyczących, wydanych przez jurysdykcję specjalną.

Obowiązują się one również komunikować temuż Biuru ustawy, regulaminy i dokumenty, stwierdzające ewentualnie wykonanie wyroków, wydanych przez Sąd.

Artykuł 44.

Każda ze Stron Umawiających się wyznacza najwyżej cztery osoby o powszechnie uznanej kompetencji w dziedzinie prawa międzynarodowego, cieszące się najwyższym szacunkiem moralnym i gotowe podjąć się czynności rozjemcy.

Article 39.

La convention d'arbitrage est conclue pour des contestations déjà nées ou pour des contestations éventuelles.

Elle peut concerner tout litige ou seulement les litiges d'une catégorie déterminée.

Article 40.

Indépendamment des Traités généraux ou particuliers qui stipulent actuellement l'obligation du recours à l'arbitrage pour les Puissances contractantes, ces Puissances se réservent de conclure des accords nouveaux, généraux ou particuliers, en vue d'étendre l'arbitrage obligatoire à tous les cas qu'Elles jugeront possible de lui soumettre.

Chapitre II.

De la Cour permanente d'arbitrage.

Article 41.

Dans le but de faciliter le recours immédiat à l'arbitrage pour les différends internationaux qui n'ont pu être réglés par la voie diplomatique, les Puissances contractantes s'engagent à maintenir, telle qu'elle a été établie par la Première Conférence de la Paix, la Cour permanente d'arbitrage, accessible en tout temps et fonctionnant, sauf stipulation contraire des Parties, conformément aux règles de procédure insérées dans la présente Convention.

Article 42.

La Cour permanente est compétente pour tous les cas d'arbitrage, à moins qu'il n'y ait entente entre les Parties pour l'établissement d'une juridiction spéciale.

Article 43.

La Cour permanente a son siège à La Haye.

Un Bureau International sert de greffe à la Cour; il est l'intermédiaire des communications relatives aux réunions de celle-ci; il a la garde des archives et la gestion de toutes les affaires administratives.

Les Puissances contractantes s'engagent à communiquer au Bureau, aussitôt que possible, une copie certifiée conforme de toute stipulation d'arbitrage intervenue entre Elles et de toute sentence arbitrale les concernant et rendue par des juridictions spéciales.

Elles s'engagent à communiquer de même au Bureau les lois, règlements et documents constatant éventuellement l'exécution des sentences rendues par la Cour.

Article 44.

Chaque Puissance contractante désigne quatre personnes au plus, d'une compétence reconnue dans les questions de droit international, jouissant de la plus haute considération morale et disposées à accepter les fonctions d'arbitre.

Osoby tak wyznaczone wpisane są jako Członkowie Sądu na listę, która podana będzie staraniem Biura do wiadomości wszystkich Mocarstw Umawiających się.

Wszelkie zmiany zaszele w liście rozjemców podane zostają staraniem Biura do wiadomości Mocarstw Umawiających się.

Dwa lub więcej Mocarstw może porozumieć się w celu wspólnego mianowania jednego lub kilku członków.

Jedna i ta sama osoba może być wyznaczona przez różne Mocarstwa.

Członkowie Trybunału mianowani są na przeciąg lat sześciu. Mandat ich może być odnowiony.

W razie śmierci lub ustąpienia jednego z członków Sądu, wybór jego następcy dokonany będzie w trybie, przewidzianym dla jego nominacji na nowy okres sześcioletni.

Artykuł 45.

Jeżeli Mocarstwa Umawiające się pragną zwrócić się do Sądu stałego o załatwienie sporu, powstałego między nimi, wybór arbitrów, powołanych do ukonstytuowania Trybunału właściwego do orzecznictwa w danym sporze, winien być dokonany z ogólnej listy członków Sądu.

W razie nieukonstytuowania się Trybunału rozjemczego za zgodą Stron, należy postąpić w sposób następujący:

Każda ze Stron mianuje dwóch arbitrów, z których jeden tylko może być obywatelem Strony lub też wybranym z pomiędzy tych, którzy wyznaczeni byli przez nią jako Członkowie Sądu stałego. Ci arbitrzy wybierają razem superarbitra.

W razie równego podziału głosów, wybór superarbitra powierzony jest trzeciemu Mocarstwu, wyznaczonemu za wspólną zgodą Stron.

O ile nie dojdzie do zgody w tym względzie, każda ze Stron wskaże inne Mocarstwo, a wybór superarbitra następuje na skutek porozumienia Mocarstw tak wskazanych.

Jeżeliby w ciągu dwóch miesięcy te dwa Mocarstwa nie doszły do zgody, każde z nich przedstawi dwóch kandydatów wybranych z listy członków stałego Sądu z wyłączeniem członków, wyznaczonych przez Strony, i nie będących obywatelami żadnej z nich. Losowanie określa, który z kandydatów tak wskazanych będzie superarbitrem.

Artykuł 46.

Po ukonstytuowaniu Trybunału Strony komunikują Biuru swoje postanowienie zwrócenia się do Sądu, tekst umowy kompromisowej i nazwiska arbitrów.

Biuro komunikuje niezwłocznie każdemu z arbitrów tekst kompromisu i nazwiska innych członków Trybunału.

Trybunał zbiera się w terminie, wskazanym przez Strony. Biuro zajmuje się jego instalacją.

Członkowie Trybunału, przy sprawowaniu swych czynności, oraz za granicami ich kraju, korzystają z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych.

Les personnes ainsi désignées sont inscrites, au titre de Membres de la Cour, sur une liste qui sera notifiée à toutes les Puissances contractantes par les soins du Bureau.

Toute modification à la liste des arbitres est portée, par les soins du Bureau, à la connaissance des Puissances contractantes.

Deux ou plusieurs Puissances peuvent s'entendre pour la désignation en commun d'un ou de plusieurs Membres.

La même personne peut être désignée par des Puissances différentes.

Les Membres de la Cour sont nommés pour un terme de six ans. Leur mandat peut être renouvelé.

En cas de décès ou de retraite d'un Membre de la Cour, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination, et pour une nouvelle période de six ans.

Article 45.

Lorsque les Puissances contractantes veulent s'adresser à la Cour permanente pour le règlement d'un différend survenu entre Elles, le choix des arbitres appelés à former le Tribunal compétent pour statuer sur ce différend, doit être fait dans la liste générale des Membres de la Cour.

A défaut de constitution du Tribunal arbitral par l'accord des Parties, il est procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nomme deux arbitres, dont un seulement peut être son national ou choisi parmi ceux qui ont été désignés par Elle comme Membres de la Cour permanente. Ces arbitres choisissent ensemble un surarbitre.

En cas de partage des voix, le choix du surarbitre est confié à une Puissance tierce, désignée de commun accord par les Parties.

Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désigne une Puissance différente et le choix du surarbitre est fait de concert par les Puissances ainsi désignées.

Si, dans un délai de deux mois, ces deux Puissances n'ont pu tomber d'accord, chacune d'Elles présente deux candidats pris sur la liste des Membres de la Cour permanente, en dehors des Membres désignés par les Parties et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles. Le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Article 46.

Dès que le Tribunal est composé, les Parties notifient au Bureau leur décision de s'adresser à la Cour, le texte de leur compromis, et les noms des arbitres.

Le Bureau communique sans délai à chaque arbitre le compromis et les noms des autres Membres du Tribunal.

Le Tribunal se réunit à la date fixée par les Parties. Le Bureau pourvoit à son installation.

Les Membres du Tribunal, dans l'exercice de leurs fonctions et en dehors de leurs pays, jouissent des privilèges et immunités diplomatiques.

Artykuł 47.

Biuro jest upoważnione do oddania swych pomieszczeń i swej organizacji do dyspozycji Umawiających się Mocarstw dla działalności wszelkiej specjalnej jurysdykcji arbitrażowej.

Jurysdykcja stałego Sądu może być rozciągnięta, w warunkach przepisanych przez regulamin, na spory, istniejące między nie Umawiającymi się Mocarstwami lub między Umawiającymi się Mocarstwami a nie Umawiającymi się, o ile Strony zgodziły się zwrócić się do tej jurysdykcji.

Artykuł 48.

Strony Umawiające się uważają za obowiązek, w razie, gdyby groził wybuch ostrego zatargu między dwiema lub kilkoma z nich, przypomnieć im, że stały Sąd stoi dla nich otworem.

W skutku tego, oświadczają one, że fakt przypomnienia Stronom poważnionym postanowień niniejszej Konwencji i rada, udzielona im w najwyższym interesie pokoju, aby zwróciły się do Sądu stałego, mogą być uważane tylko za akt dobrych usług.

W razie sporu między dwoma Mocarstwami, jedno z nich będzie zawsze mogło doręczyć Biuru międzynarodowemu notę, zawierającą oświadczenie, że byłoby ono skłonne poddać spór arbitrażowi.

Biuro obowiązane jest zakomunikować niezwłocznie to oświadczenie drugiemu Mocarstwu.

Artykuł 49.

Kierownictwo i kontrola nad Biurem międzynarodowym należy do stałej rady zarządzającej, złożonej z przedstawicieli dyplomatycznych Mocarstw Umawiających się, uwierzytelnionych w Hadze, oraz z Ministra Spraw Zagranicznych Holandji, który spełnia czynności Przewodniczącego.

Rada uchwała swój regulamin porządkowy oraz wszelkie inne potrzebne regulaminy.

Rada orzeka we wszystkich kwestjach administracyjnych, które powstałyby mogły odnośnie do czynności Sądu.

Ma ona wszelką władzę w sprawach nominacji, zawieszenia w czynnościach lub odwołania funkcjonarjuszów i urzędników Biura.

Określa ona pobory i wynagrodzenia, oraz sprawuje nadzór nad wydatkami ogólnymi.

Obecność dziewięciu członków na zebraniach, zwołanych należycie, wystarcza, aby Rada mogła obradować prawomocnie. Uchwały zapadają większością głosów.

Rada komunikuje niezwłocznie Mocarstwom Umawiającym się regulaminy, przez nią przyjęte. Składa ona im również corocznie sprawozdanie z działalności sądu, z funkcjonowania wydziałów administracyjnych i z wydatków. Sprawozdanie zawiera również streszczenie zasadniczych punktów dokumentów, doręczonych Biuru przez Mocarstwa, na zasadzie art. 43, ustępy 3 i 4.

Article 47.

Le Bureau est autorisé à mettre ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de toute juridiction spéciale d'arbitrage.

La juridiction de la Cour permanente peut être étendue, dans les conditions prescrites par les règlements, aux litiges existant entre des Puissances non contractantes ou entre des Puissances contractantes et des Puissances non contractantes, si les Parties sont convenues de recourir à cette juridiction.

Article 48.

Les Puissances contractantes considèrent comme un devoir, dans le cas où un conflit aigu menacerait d'éclater entre deux ou plusieurs d'entre Elles, de rappeler à celles-ci que la Cour permanente leur est ouverte.

En conséquence, Elles déclarent que le fait de rappeler aux Parties en conflit les dispositions de la présente Convention, et le conseil donné, dans l'intérêt supérieur de la paix, de s'adresser à la Cour permanente, ne peuvent être considérés que comme actes de bons offices.

En cas de conflit entre deux Puissances, l'une d'Elles pourra toujours adresser au Bureau International une note contenant sa déclaration qu'Elle serait disposée à soumettre le différend à un arbitrage.

Le Bureau devra porter aussitôt la déclaration à la connaissance de l'autre Puissance.

Article 49.

Le Conseil administratif permanent, composé des Représentants diplomatiques des Puissances contractantes accrédités à La Haye et du Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas, qui remplit les fonctions de Président, a la direction et le contrôle du Bureau International.

Le Conseil arrête son règlement d'ordre ainsi que tous autres règlements nécessaires.

Il décide toutes les questions administratives qui pourraient surgir touchant le fonctionnement de la Cour.

Il a tout pouvoir, quant à la nomination, la suspension ou la révocation des fonctionnaires et employés du Bureau.

Il fixe les traitements et salaires, et contrôle la dépense générale.

La présence de neuf membres dans les réunions dûment convoquées suffit pour permettre au Conseil de délibérer valablement. Les décisions sont prises à la majorité des voix.

Le Conseil communique sans délai aux Puissances contractantes les règlements adoptés par lui. Il leur présente chaque année un rapport sur les travaux de la Cour, sur le fonctionnement des services administratifs et sur les dépenses. Le rapport contient également un résumé du contenu essentiel des documents communiqués au Bureau par les Puissances en vertu de l'article 43 alinéas 3 et 4.

Artykuł 50.

Koszty utrzymania Biura będą pokrywane przez Umawiające się Mocarstwa w stosunku, ustalonym dla Międzynarodowego Biura Powszechnego Związku Poczтового.

Koszty, przypadające na poczet Mocarstw przystępujących, liczyć się będą od dnia, w którym przystąpienie ich uprawomocni się.

Article 50.

Les frais du Bureau seront supportés par les Puissances contractantes dans la proportion établie pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

Les frais à la charge des Puissances adhérentes seront comptés à partir du jour où leur adhésion produit ses effets.

Rozdział III.

O postępowaniu rozjemczem.

Artykuł 51.

W celu poparcia rozwoju arbitrażu, Strony Umawiające się ustaliły następujące zasady, stosowane do procedury arbitrażowej, o ile strony nie zgodziły się na inne zasady.

Artykuł 52.

Mocarstwa, które uciekają się do arbitrażu, podpisują umowę kompromisową w której określone są przedmiot sporu, termin mianowania arbitrów, forma, kolejność i terminy, w których zawiadomienia przewidziane w art. 63, winny być dokonywane, oraz wysokość sumy, jaką każda ze Stron ma złożyć tytułem zaliczki na koszty.

Kompromis określa również, o ile zachodzi tego potrzeba, tryb mianowania arbitrów, wszelkie ewentualne pełnomocnictwa specjalne Trybunału, jego siedzibę, język, jakiego będzie używał oraz języki, których użycie dopuszczalne będzie przed nim, i wogóle wszystkie warunki, co do których nastąpiła zgoda Stron.

Artykuł 53.

Stały Sąd właściwy jest dla ustalenia kompromisu, o ile Strony zgodziły się przekazać mu tę czynność.

Jest on również kompetentny nawet w tym wypadku, gdy żądanie zgłoszone jest tylko przez jedną ze Stron, i gdy napróżno usiłowano osiągnąć zgodę drogą dyplomatyczną, o ile chodzi o:

1) spór, wchodzący w zakres Traktatu arbitrażowego ogólnego, zawartego lub odnowionego po wejściu w życie niniejszej Konwencji, a który przewiduje kompromis dla każdego sporu i nie wyłącza dla ustalenia tego ostatniego, ani wyraźnie ani milcząco kompetencji Sądu. Jednakże, odwołanie się do Sądu nie może mieć miejsca, jeżeli druga Strona oświadczy, że według jej zdania spór nie należy do kategorii sporów, które powinny być poddane obowiązkowemu arbitrażowi, chyba że traktat arbitrażowy nadaje Sądowi rozjemczemu władzę rozstrzygnięcia tej kwestji przedwstępnej;

2) spór, wynikły na tle długów umownych, wymaganych od jednego Mocarstwa przez drugie Mocarstwo, jako należnych jego obywatelom, jeśli dla rozstrzygnięcia tego sporu propozycja arbitrażu zo-

Chapitre III.

De la Procédure arbitrale.

Article 51.

En vue de favoriser le développement de l'arbitrage, les Puissances contractantes ont arrêté les règles suivantes qui sont applicables à la procédure arbitrale, en tant que les Parties ne sont pas convenues d'autres règles.

Article 52.

Les Puissances qui recourent à l'arbitrage signent un compromis dans lequel sont déterminés l'objet du litige, le délai de nomination des arbitres, la forme, l'ordre et les délais dans lesquels la communication visée par l'article 63 devra être faite, et le montant de la somme que chaque Partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais.

Le compromis détermine également, s'il y a lieu, le mode de nomination des arbitres, tous pouvoirs spéciaux éventuels du Tribunal, son siège, la langue dont il fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant lui, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Article 53.

La Cour permanente est compétente pour l'établissement du compromis, si les Parties sont d'accord pour s'en remettre à elle.

Elle est également compétente, même si la demande est faite seulement par l'une des Parties, après qu'un accord par la voie diplomatique a été vainement essayé, quand il s'agit:

1°. d'un différend rentrant dans un Traité d'arbitrage général conclu ou renouvelé après la mise en vigueur de cette Convention et qui prévoit pour chaque différend un compromis et n'exclut pour l'établissement de ce dernier ni explicitement ni implicitement la compétence de la Cour. Toutefois, le recours à la Cour n'a pas lieu si l'autre Partie déclare qu'à son avis le différend n'appartient pas à la catégorie des différends à soumettre à un arbitrage obligatoire, à moins que le Traité d'arbitrage ne confère au Tribunal arbitral le pouvoir de décider cette question préalable;

2°. d'un différend provenant de dettes contractuelles réclamées à une Puissance par une autre Puissance comme dues à ses nationaux, et pour la solution duquel l'offre d'arbitrage a été acceptée. Cette

stała przyjęta. Postanowienie to nie jest stosowane, jeżeli przyjęcie zależało od warunku, że kompromis będzie ustalony innym trybem.

Artykuł 54.

W wypadkach, przewidzianych przez artykuł poprzedni, umowa kompromisowa będzie ustalona przez Komisję, w składzie pięciu członków, wyznaczonych trybem, przewidzianym w art. 45, ustępy od 3 do 6.

Piątym członkiem jest z samego prawa Przewodniczący Komisji.

Artykuł 55.

Czynności rozjemcze mogą być powierzone jednemu arbitrowi, lub kilku, wyznaczonym przez Strony według ich uznania, lub wybranym przez nie z pomiędzy członków stałego Sądu rozjemczego, utworzonego na mocy niniejszej Konwencji.

W razie nieukonstytuowania się Trybunału za zgodą Stron, postępuje się według trybu, przewidzianego przez art. 45, ust. od 3 do 6.

Artykuł 56.

Gdy na arbitra wybrany zostanie Monarcha lub Zwierzchnik Państwa, procedura arbitrażowa ustalona jest przez Niego.

Artykuł 57.

Superarbitr jest z samego prawa Przewodniczącym Trybunału.

O ile Trybunał nie posiada superarbitra, mianuje sam swego Przewodniczącego.

Artykuł 58.

W razie ustalenia kompromisu przez Komisję taką, jaka jest wskazana w art. 54, i o ile inaczej nie postanowiono, Komisja sama utworzy Trybunał rozjemczy.

Artykuł 59.

W razie śmierci, dymisji lub przeszkody w urzędowaniu z jakiegokolwiek bądź przyczyny jednego z arbitrow, wybór jego zastępcy dokonany będzie według trybu, ustalonego dla mianowania tego arbitra.

Artykuł 60.

W razie niewyznaczenia siedziby przez Strony, Trybunał ma swoją siedzibę w Hadze.

Trybunał może zasiadać na terytorjum trzeciego Państwa jedynie za jego pozwoleniem.

Siedziba, raz ustalona, może być zmieniona przez Trybunał wyłącznie za zgodą Stron.

Artykuł 61.

Jeżeli kompromis nie określił języków, jakie mają być używane, decyduje o tem Trybunał.

disposition n'est pas applicable si l'acceptation a été subordonnée à la condition que le compromis soit établi selon un autre mode.

Article 54.

Dans les cas prévues par l'article précédent, le compromis sera établi par une commission composée de cinq membres désignés de la manière prévue à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Le cinquième membre est de droit Président de la commission.

Article 55.

Les fonctions arbitrales peuvent être conférées à un arbitre unique ou à plusieurs arbitres désignés par les Parties à leur gré, ou choisis par Elles parmi les Membres de la Cour permanente d'arbitrage établie par la présente Convention.

A défaut de constitution du Tribunal par l'accord des Parties, il est procédé de la manière indiquée à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Article 56.

Lorsqu'un Souverain ou un Chef d'État est choisi pour arbitre, la procédure arbitrale est réglée par Lui.

Article 57.

Le surarbitre est de droit Président du Tribunal.

Lorsque le Tribunal ne comprend pas de surarbitre, il nomme lui-même son Président.

Article 58.

En cas d'établissement du compromis par une commission, telle qu'elle est visée à l'article 54, et sauf stipulation contraire, la commission elle même formera le Tribunal d'arbitrage.

Article 59.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des arbitres, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 60.

A défaut de désignation par les Parties, le Tribunal siège à La Haye.

Le Tribunal ne peut siéger sur le territoire d'une tierce Puissance qu'avec l'assentiment de celle-ci.

Le siège une fois fixé ne peut être changé par le Tribunal qu'avec l'assentiment des Parties.

Article 61.

Si le compromis n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par le Tribunal.

Artykuł 62.

Strony mają prawo mianować przy Trybunale agentów specjalnych z misją pośredniczenia między nimi a Trybunałem.

Są one, poza tem, upoważnione powierzyć obronę swych praw i interesów przed Trybunałem, doradcom lub adwokatom, mianowanym przez nie w tym celu.

Członkowie stałego Sądu mogą sprawować czynności agentów, doradców lub adwokatów wyłącznie na korzyść Mocarstwa, które ich mianowało członkami Sądu.

Artykuł 63.

Postępowanie rozjemcze składa się, zasadniczo, z dwóch części odrębnych: postępowania pisemnego i rozpraw ustnych.

Postępowanie pisemne polega na doręczeniu przez odnośnych agentów członkom Trybunału i Stronie przeciwnej, memorjałów, kontra-memorjałów, a w razie potrzeby, i replik; Strony dołączają do nich wszelkie dowody i dokumenty, powołane w sprawie. Doręczenie to będzie się odbywało bezpośrednio, albo za pośrednictwem Biura międzynarodowego, w kolejności i w terminach, ustalonych przez kompromis.

Terminy, ustalone przez kompromis, będą mogły być przedłużone za wspólną zgodą przez Strony lub przez Trybunał, jeżeli będzie on uważał to za potrzebne dla powzięcia sprawiedliwej decyzji.

Rozprawy polegają na rozwinięciu ustnem dowodów Stron przed Trybunałem.

Artykuł 64.

Odpis uwierzytelniony każdego dokumentu, złożonego przez jedną ze Stron, musi być przedstawiony drugiej Stronie.

Artykuł 65.

Z wyjątkiem okoliczności specjalnych, Trybunał zbiera się dopiero po zamknięciu postępowania.

Artykuł 66.

Rozprawami kieruje Przewodniczący.

Są one publiczne tylko na mocy decyzji Trybunału, powziętej za zgodą Stron.

Są one zapisywane w protokółach, redagowanych przez sekretarzy, których mianuje Przewodniczący. Protokóły te podpisuje Przewodniczący i jeden z sekretarzy; tylko one mają charakter autentyczny.

Artykuł 67.

Po zamknięciu postępowania, Trybunał ma prawo wyłączyć z rozprawy wszystkie nowe akty lub dokumenty, które jedna ze Stron chciałaby mu przedłożyć bez zgody drugiej Strony.

Article 62.

Les Parties ont le droit de nommer auprès du Tribunal des agents spéciaux, avec la mission de servir d'intermédiaires entre Elles et le Tribunal.

Elles sont en outre autorisées à charger de la défense de leurs droits et intérêts devant le Tribunal, des conseils ou avocats nommés par Elles à cet effet.

Les Membres de la Cour permanente ne peuvent exercer les fonctions d'agents, conseils ou avocats, qu'en faveur de la Puissance qui les a nommés Membres de la Cour.

Article 63.

La procédure arbitrale comprend en règle générale deux phases distinctes: l'instruction écrite et les débats.

L'instruction écrite consiste dans la communication faite par les agents respectifs, aux membres du Tribunal et à la Partie adverse, des mémoires, des contre-mémoires et, au besoin, des répliques; les Parties y joignent toutes pièces et documents invoqués dans la cause. Cette communication aura lieu, directement ou par l'intermédiaire du Bureau international, dans l'ordre et dans les délais déterminés par le compromis.

Les délais fixés par le compromis pourront être prolongés de commun accord par les Parties, ou par le Tribunal quand il le juge nécessaire pour arriver à une décision juste.

Les débats consistent dans le développement oral des moyens des Parties devant le Tribunal.

Article 64.

Toute pièce produite par l'une des Parties doit être communiquée, en copie certifiée conforme, à l'autre Partie.

Article 65.

A moins de circonstances spéciales, le Tribunal ne se réunit qu'après la clôture de l'instruction.

Article 66.

Les débats sont dirigés par le Président.

Ils ne sont publics qu'en vertu d'une décision du Tribunal, prise avec l'assentiment des Parties.

Ils sont consignés dans des procès-verbaux rédigés par des secrétaires que nomme le Président. Ces procès-verbaux sont signés par le Président et par un des secrétaires; ils ont seuls caractère authentique.

Article 67.

L'instruction étant close, le Tribunal a le droit d'écartier du débat tous actes ou documents nouveaux qu'une des Parties voudrait lui soumettre sans le consentement de l'autre.

Artykuł 68.

Trybunał ma prawo uwzględnić nowe akta i dokumenty, na które agenci lub doradcy Stron zwrócili jego uwagę.

W tym wypadku Trybunał ma prawo zażądać okazania tych akt lub dokumentów z obowiązkiem podania ich do wiadomości Stronie przeciwnej.

Artykuł 69.

Trybunał może, ponadto, zażądać od agentów Stron okazania wszystkich akt i złożenia wszelkich niezbędnych wyjaśnień. W razie odmowy, Trybunał przyjmuje ją do wiadomości.

Artykuł 70.

Agenci i doradcy Stron są upoważnieni do ustnego przedstawiania Trybunałowi wszelkich środków, jakie uważają za pożyteczne do obrony swej sprawy.

Artykuł 71.

Mają oni prawo zgłaszać ekscepcje i kwestje incydentalne. Decyzje Trybunału w tym względzie są ostateczne i nie mogą dawać powodu do żadnych dalszych dyskusyj.

Artykuł 72.

Członkowie Trybunału mają prawo zadawać pytania agentom i doradcom Stron i żądać od nich wyjaśnień co do punktów wątpliwych.

Ani pytania zadawane, ani uwagi robione przez Członków Trybunału podczas rozpraw nie mogą być uważane, jako wyrażenie opinii Trybunału wogóle, lub jego członków w szczególności.

Artykuł 73.

Trybunał jest upoważniony do określania swej kompetencji, interpretując kompromis jako też inne akta i dokumenty, na które można powołać się w danej kwestji, oraz stosując zasady prawa.

Artykuł 74.

Trybunał ma prawo wydawać rozporządzenia dotyczące procedury w celu kierowania procesem, określać formy, kolejność i terminy, w jakich każda Strona ma ująć swe końcowe wnioski, oraz wykonywać wszystkie formalności, związane z postępowaniem dowodowym.

Artykuł 75.

Strony obowiązują się dostarczyć Trybunałowi, w najszerszym zakresie, jaki uznają za możliwy, wszelkich środków niezbędnych do rozstrzygnięcia sporu.

Article 68.

Le Tribunal demeure libre de prendre en considération les actes ou documents nouveaux sur lesquels les agents ou conseils des Parties appelleraient son attention.

En ce cas, le Tribunal a le droit de requérir la production de ces actes ou documents, sauf l'obligation d'en donner connaissance à la Partie adverse.

Article 69.

Le Tribunal peut, en outre, requérir des agents des Parties la production de tous actes et demander toutes explications nécessaires. En cas de refus, le Tribunal en prend acte.

Article 70.

Les agents et les conseils des Parties sont autorisés à présenter oralement au Tribunal tous les moyens qu'ils jugent utiles à la défense de leur cause.

Article 71.

Ils ont le droit de soulever des exceptions et des incidents. Les décisions du Tribunal sur ces points sont définitives et ne peuvent donner lieu à aucune discussion ultérieure.

Article 72.

Les membres du Tribunal ont le droit de poser des questions aux agents et aux conseils des Parties et de leur demander des éclaircissements sur les points douteux.

Ni les questions posées, ni les observations faites par les membres du Tribunal pendant le cours des débats ne peuvent être regardées comme l'expression des opinions du Tribunal en général ou de ses membres en particulier.

Article 73.

Le Tribunal est autorisé à déterminer sa compétence en interprétant le compromis ainsi que les autres actes et documents qui peuvent être invoqués dans la matière, et en appliquant les principes du droit.

Article 74.

Le Tribunal a le droit de rendre des ordonnances de procédure pour la direction du procès, de déterminer les formes, l'ordre et les délais dans lesquels chaque Partie devra prendre ses conclusions finales, et de procéder à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 75.

Les Parties s'engagent à fournir au Tribunal, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens nécessaires pour la décision du litige.

Artykuł 76.

W sprawie wszelkich wezwań, jakie Trybunał miałby do uczynienia na terytorjum trzeciego Umawiającego się Mocarstwa, zwróci się on bezpośrednio do rządu tegoż Mocarstwa. Stosuje się to również do wypadków, gdy trzeba zebrać na miejscu wszelki materiał dowodowy.

Wezwania w tym celu skierowane wykonane będą w granicach środków, jakimi Mocarstwo wezwane rozporządza na mocy swego ustawodawstwa wewnętrznego. Wezwania te mogą być odrzucone tylko wtedy, gdy to Mocarstwo uważa je za godzące w jego suwerenność lub zagrażające jego bezpieczeństwu.

Trybunał będzie również zawsze miał prawo odwołać się do pośrednictwa Mocarstwa, na którego terytorjum zasiada.

Artykuł 77.

Po złożeniu przez agentów i doradców Stron wszelkich wyjaśnień i dowodów na poparcie ich sprawy, Przewodniczący ogłasza zamknięcie rozpraw.

Artykuł 78.

Rozprawy Trybunału toczą się przy drzwiach zamkniętych i pozostają tajne.

Wszelkie decyzje zapadają większością głosów jego członków.

Artykuł 79.

Wyrok arbitrażowy jest zaopatrzony w motyw. Podaje on nazwiska arbitrów; podpisany jest przez Przewodniczącego i sekretarza generalnego, albo przez sekretarza, spełniającego jego czynności.

Artykuł 80.

Wyrok jest odczytywany na posiedzeniu publicznym, w obecności agentów i doradców Stron, należycie zawezwanych.

Artykuł 81.

Wyrok, prawomocnie wydany i zakomunikowany agentom Stron, decyduje spór ostatecznie i bezapelacyjnie.

Artykuł 82.

Wszelki spór, który mógłby wynikać między Stronami, co do interpretacji i wykonania wyroku, będzie oddany, o ile niema odmiennych postanowień, do orzeczenia Trybunałowi, który go wydał.

Artykuł 83.

Strony mogą zastrzec sobie w kompromisie prawo żądania rewizji wyroku arbitrażowego.

W tym wypadku, jeżeli niema postanowień odmiennych, żądanie winno być skierowane do Trybu-

Article 76.

Pour toutes les notifications que le Tribunal aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, le Tribunal s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront exécutées suivant les moyens dont la Puissance requise dispose d'après sa législation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Le Tribunal aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle il a son siège.

Article 77.

Les agents et les conseils des Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves à l'appui de leur cause, le Président prononce la clôture des débats.

Article 78.

Les délibérations du Tribunal ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Toute décision est prise à la majorité de ses membres.

Article 79.

La sentence arbitrale est motivée. Elle mentionne les noms des arbitres; elle est signée par le Président et par le greffier ou le secrétaire faisant fonctions de greffier.

Article 80.

La sentence est lue en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Article 81.

La sentence, dûment prononcée et notifiée aux agents des Parties, décide définitivement et sans appel la contestation.

Article 82.

Tout différend qui pourrait surgir entre les Parties, concernant l'interprétation et l'exécution de la sentence, sera, sauf stipulation contraire, soumis au jugement du Tribunal qui l'a rendue.

Article 83.

Les Parties peuvent se réserver dans le compromis de demander la révision de la sentence arbitrale.

Dans ce cas, et sauf stipulation contraire, la demande doit être adressée au Tribunal qui a rendu la

nału, który wydał wyrok. Może ono opierać się jedynie na wykryciu nowego faktu, mogącego wywrzeć wpływ decydujący na wyrok, i który w chwili zamknięcia rozpraw nie był znany ani Trybunałowi ani Stronie, która zażądała rewizji.

Procedura rewizyjna może być otwarta tylko na skutek decyzji Trybunału, stwierdzającej wyraźnie istnienie nowego faktu i przyznającej mu cechy, przewidziane w ustępie poprzednim, oraz stwierdzającej, że z tego tytułu żądanie to jest możliwe do przyjęcia.

Kompromis określa termin, w którym żądanie rewizji winno być sformułowane.

Artykuł 84.

Wyrok arbitrażowy obowiązuje jedynie Strony będące w sporze.

O ile chodzi o interpretację Konwencji, do której wpływały także inne Mocarstwa, oprócz Stron będących w sporze, te ostatnie uprzedzają o tem we właściwym czasie wszystkie Mocarstwa podpisujące. Każde z tych Mocarstw ma prawo interwencji w procesie. Jeżeli jedno z nich lub kilka skorzystało z tego prawa, interpretacja zawarta w wyroku jest również dla nich obowiązująca.

Artykuł 85.

Każda ze Stron ponosi swoje własne koszty i w równej części koszty Trybunału.

Rozdział IV.

O skróconem postępowaniu rozjemczem.

Artykuł 86.

W celu ułatwienia wymiaru sprawiedliwości rozjemczej, gdy chodzi o zatargi, które dopuszczają postępowanie skrócone, Mocarstwa Umawiające się ustanawiają zasady poniżej podane, które będą stosowane w braku postanowień odmiennych, z zastrzeżeniem, w danym wypadku, zastosowania postanowień rozdziału III, nie będących w sprzeczności z temi zasadami.

Artykuł 87.

Każda ze Stron będących w sporze mianuje arbitra. Dwaj arbitrowie w taki sposób wyznaczeni wybierają superarbitra. O ile nie dojdą do porozumienia w tym względzie, każdy przedstawi dwóch kandydatów, wybranych z listy ogólnej członków Sądu stałego, wyznaczonych przez każdą ze Stron i nie będących obywatelami żadnej z nich; losowanie określi, który z kandydatów tak przedstawionych będzie superarbitrem.

Superarbitr przewodniczy Trybunałowi, który orzeka większością głosów.

Artykuł 88.

W braku uprzedniej zgody, Trybunał oznacza, niezwłocznie po swem ukonstytuowaniu się, termin,

sentence. Elle ne peut être motivée que par la découverte d'un fait nouveau qui eût été de nature à exercer une influence décisive sur la sentence et qui, lors de la clôture des débats, était inconnu du Tribunal lui-même et de la Partie qui a demandé la révision.

La procédure de révision ne peut être ouverte que par une décision du Tribunal constatant expressément l'existence du fait nouveau, lui reconnaissant les caractères prévus par le paragraphe précédent et déclarant à ce titre la demande recevable.

Le compromis détermine le délai dans lequel la demande de révision doit être formée.

Article 84.

La sentence arbitrale n'est obligatoire que pour les Parties en litige.

Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une Convention à laquelle ont participé d'autres Puissances que les Parties en litige, celles-ci avertissent en temps utile toutes les Puissances signataires. Chacune de ces Puissances a le droit d'intervenir au procès. Si une ou plusieurs d'entre Elles ont profité de cette faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est également obligatoire à leur égard.

Article 85.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais du Tribunal.

Chapitre IV.

De la Procédure sommaire d'arbitrage.

Article 86.

En vue de faciliter le fonctionnement de la justice arbitrale, lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire, les Puissances contractantes arrêtent les règles ci-après qui seront suivies en l'absence de stipulations différentes, et sous réserve, le cas échéant, de l'application des dispositions du Chapitre III qui ne seraient pas contraires.

Article 87.

Chacune des Parties en litige nomme un arbitre. Les deux arbitres ainsi désignés choisissent un surarbitre. S'ils ne tombent pas d'accord à ce sujet, chacun présente deux candidats pris sur la liste générale des Membres de la Cour permanente en dehors des Membres indiqués par chacune des Parties Elles-mêmes et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles; le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Le surarbitre préside le Tribunal, qui rend ses décisions à la majorité des voix.

Article 88.

A défaut d'accord préalable, le Tribunal fixe, dès qu'il est constitué, le délai dans lequel les deux

w którym obie Strony doręczyć mu winny swoje odnośne memorjały.

Artykuł 89.

Każda ze Stron jest reprezentowana przed Trybunałem przez agenta, który pośredniczy między Trybunałem a rządem, który go wyznaczył.

Artykuł 90.

Procedura jest wyłącznie pisemna. Jednocześnie każda ze Stron może żądać stawienia się świadków i rzeczoznawców. Ze swej Strony Trybunał ma prawo żądać ustnych wyjaśnień od agentów obydwóch Stron, jako też od rzeczoznawców i od świadków, których stawienie się uważa za pożyteczne.

Dział V.

POSTANOWIENIA KONCOWE.

Artykuł 91.

Konwencja niniejsza, należycie ratyfikowana, zastąpi w stosunkach między Umawiającemi się Mocarstwami, konwencję o załatwianiu pokojowem sporów międzynarodowych z 29 lipca 1899 r.

Artykuł 92.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana możliwie jak najprędzej.

Dokumenty ratyfikacyjne będą złożone w Hadze.

Pierwsze złożenie ratyfikacji stwierdzone zostanie przez protokół, podpisany przez przedstawicieli Mocarstw, biorących w niem udział, oraz przez Ministra Spraw Zagranicznych Holandji.

Następnie złożenia ratyfikacji odbywać się będą zapomocą notyfikacji pisemnej, złożonej Rządowi Holenderskiemu z załączeniem dokumentu ratyfikacyjnego.

Kopja uwierzytelniona za zgodność protokołu, dotyczącego pierwszego złożenia ratyfikacji, notyfikacji wymienionych w ustępie poprzednim, jako też dokumentów ratyfikacyjnych, będzie doręczona niezwłocznie, staraniem Rządu Holenderskiego i drogą dyplomatyczną Mocarstwom zaproszonym na Drugą Konferencję Pokojową, jako też innym Mocarstwom, które przystąpią do Konwencji. W wypadkach, o których mowa w ustępie poprzednim, tenże Rząd zakomunikuje im datę, w której otrzymał zawiadomienie.

Artykuł 93.

Mocarstwa, które nie podpisały Konwencji, a które zaproszone były na Drugą Konferencję Pokojową, będą mogły przystąpić do niniejszej Konwencji.

Parties devront lui soumettre leurs mémoires respectifs.

Article 89.

Chaque Partie est représentée devant le Tribunal par un agent qui sert d'intermédiaire entre le Tribunal et le Gouvernement qui l'a désigné.

Article 90.

La procédure a lieu exclusivement par écrit. Toutefois, chaque Partie a le droit de demander la comparution de témoins et d'experts. Le Tribunal a, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents de deux Parties, ainsi qu'aux experts et aux témoins dont il juge la comparution utile.

Titre V.

DISPOSITIONS FINALES.

Article 91.

La présente Convention dûment ratifiée remplacera, dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux du 29 juillet 1899.

Article 92.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement Leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 93.

Les Puissances non signataires qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix pourront adhérer à la présente Convention.

Mocarstwo, które zechce przystąpić, oznajmia pisemnie swój zamiar Rządowi Holenderskiemu, doręczając mu akt przystąpienia, który będzie złożony w archiwach tego Rządu.

Rząd ten prześle niezwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na Drugą Konferencję Pokojową, kopję uwierzytelnioną za zgodność notyfikacji jako też aktu przystąpienia, podając datę otrzymania notyfikacji.

Artykuł 94.

Warunki, na jakich Mocarstwa, które nie były zaproszone na Drugą Konferencję Pokojową, będą mogły przystąpić do niniejszej Konwencji, będą przedmiotem dalszego porozumienia między Umawiającymi się Mocarstwami.

Artykuł 95.

Niniejsza Konwencja wejdzie w życie w stosunku do Mocarstw, które wezmą udział w pierwszym złożeniu ratyfikacji, w sześćdziesiąt dni od daty protokołu tego złożenia, a dla Mocarstw, które będą ratyfikowały później, lub przystąpią, w sześćdziesiąt dni od otrzymania przez Rząd Holenderski notyfikacji o ich ratyfikacji lub przystąpieniu.

Artykuł 96.

Jeżeli się zdarzy, że jedno z Umawiających się Mocarstw zapraśnie wymówić niniejszą Konwencję, wymówienie będzie notyfikowane pisemnie Rządowi Holenderskiemu, który doręczy niezwłocznie kopję uwierzytelnioną za zgodność tej notyfikacji wszystkim innym Mocarstwom, podając im datę otrzymania tejże.

Wymówienie będzie dotyczyło wyłącznie Mocarstwa, które je notyfikowało, po upływie roku od dnia otrzymania notyfikacji przez Rząd Holenderski.

Artykuł 97.

Rejestr prowadzony przez holenderskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje datę złożenia ratyfikacji, dokonanego na zasadzie art. 92 ust. 3 i 4, oraz datę, w której otrzymane będą notyfikacje o przystąpieniu (art. 93 ust. 2) lub wypowiedzeniu (art. 96 ustęp 1).

Każde z Umawiających się Mocarstw dopuszczalne będzie do przejrzania tego rejestru i do żądania wyciągów z niego zaświadczonych na zgodność.

Na dowód czego Pełnomocnicy zaopatrzyli niniejszą Konwencję swymi podpisami.

Sporządzono w Hadze, dnia 18 października 1907 r. w jednym egzemplarzu, który złożony zostanie do archiwów Rządu Holenderskiego i którego kopje uwierzytelnione będą doręczone w drodze dyplomatycznej Mocarstwom Umawiającym się.

1. ZA NIEMCY:

*Marschall
Kriege*

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 94.

Les conditions auxquelles les Puissances qui n'ont pas été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, pourront adhérer à la présente Convention, formeront l'objet d'une entente ultérieure entre les Puissances contractantes.

Article 95.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 96.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 97.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 92 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 93 alinéa 2) ou de dénonciation (article 96 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à la Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

1. POUR L'ALLEMAGNE:

*Marschall
Kriege*

2. ZA STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI: <i>Joseph H. Choate</i> <i>Horace Porter</i> <i>U. M. Rose</i> <i>David Jayne Hill</i> <i>C. S. Sperry</i> <i>William I. Buchanan</i> (Z zastrzeżeniem deklaracji złożonej na plenarnem posiedzeniu Konferencji w dn. 16 października 1907 r.).	2. POUR LES ETATS UNIS D'AMÉRIQUE: <i>Joseph H. Choate</i> <i>Horace Porter</i> <i>U. M. Rose</i> <i>David Jayne Hill</i> <i>C. S. Sperry</i> <i>William I. Buchanan</i> Sous réserve de la Déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 16 octobre 1907.
3. ZA ARGENTYNĘ: <i>Roque Saenz Peña</i> <i>Luis M. Drago</i> <i>C. Rúez Larreta</i>	3. POUR L'ARGENTINE: <i>Roque Saenz Peña</i> <i>Luis M. Drago</i> <i>C. Rúez Larreta</i>
4. ZA AUSTRO-WĘGRY: <i>Mérey</i> <i>Baron Macchio</i>	4. POUR L'AUTRICHE-HONGRIE: <i>Mérey</i> <i>Bon Macchio</i>
5. ZA BELGJĘ: <i>A. Beernaert</i> <i>J. Van den Heuvel</i> <i>Guillaume</i>	5. POUR LA BELGIQUE: <i>A. Beernaert</i> <i>J. Van den Heuvel</i> <i>Guillaume</i>
6. ZA BOLIWIJĘ: <i>Claudio Pinilla</i>	6. POUR LA BOLIVIE: <i>Claudio Pinilla</i>
7. ZA BRAZYLJĘ: <i>Ruy Barbosa</i> (Z zastrzeżeniem co do art. 53 ust. 2, 3 i 4).	7. POUR LE BRÉSIL: <i>Ruy Barbosa</i> Avec réserves sur l'article 53, alinéas 2, 3 et 4.
8. ZA BUŁGARJĘ: <i>Général-Major Vinaroff</i> <i>Iv. Karandjouloff</i>	8. POUR LA BULGARIE: <i>Général-Major Vinaroff</i> <i>Iv. Karandjouloff</i>
9. ZA CHILI: <i>Domingo Gana</i> <i>Augusto Matte</i> <i>Carlos Concha</i> (Z zastrzeżeniem deklaracji złożonej z powodu art. 39 na 7-em posiedzeniu z dn. 7 października pierwszej Komisji).	9. POUR LE CHILI: <i>Domingo Gana</i> <i>Augusto Matte</i> <i>Carlos Concha</i> Sous la réserve de la déclaration formulée à propos de l'article 39 dans la septième séance du 7 octobre de la première Commission.
10. ZA CHINY: <i>Loutsengtsiang</i> <i>Tsiensun</i>	10. POUR LA CHINE: <i>Loutsengtsiang</i> <i>Tsiensun</i>
11. ZA KOLUMBJĘ: <i>Jorge Holguin</i> <i>S. Perez Triana</i> <i>M. Vargas</i>	11. POUR LA COLOMBIE: <i>Jorge Holguin</i> <i>S. Perez Triana</i> <i>M. Vargas</i>

12. ZA REPUBLIKĘ KUBAŃSKĄ: <i>Antonio S. de Bustamante Gonzalo de Quesada Manuel Sanguily</i>	12. POUR LA RÉPUBLIQUE DE CUBA: <i>Antonio S. de Bustamante Gonzalo de Quesada Manuel Sanguily</i>
13. ZA DANJĘ: <i>C. Brun</i>	13. POUR LE DANEMARK: <i>C. Brun</i>
14. ZA REPUBLIKĘ SAN DOMINGO: <i>dr. Henriques y Carvajal Apolinar Tejera</i>	14. POUR LA RÉPUBLIQUE DOMINICAINE: <i>dr. Henriques y Carvajal Apolinar Tejera</i>
15. ZA EKWADOR: <i>Victor M. Rendon E. Dorn y de Alsúa</i>	15. POUR L'EQUATEUR: <i>Victor M. Rendon E. Dorn y de Alsúa</i>
16. ZA HISZPANJĘ: <i>W. R. de Villa Urrutia José de la Rica y Calvo Gabriel Maura</i>	16. POUR L'ESPAGNE: <i>W. R. de Villa Urrutia José de la Rica y Calvo Gabriel Maura</i>
17. ZA FRANCJĘ: <i>Léon Bourgeois d'Estournelles de Constant L. Renault Marcellin Pellet</i>	17. POUR LA FRANCE: <i>Léon Bourgeois d'Estournelles de Constant L. Renault Marcellin Pellet</i>
18. ZA WIELKĄ BRYTANJĘ: <i>Edw. Fry Ernest Satow Reay Henry Howard</i>	18. POUR LA GRANDE-BRETAGNE: <i>Edw. Fry Ernest Satow Reay Henry Howard</i>
19. ZA GRECJĘ: <i>Cléon Rizo Rangabé Georges Streit (Z zastrzeżeniem co do ustępu 2 art. 53).</i>	19. POUR LA GRÈCE: <i>Cléon Rizo Rangabé Georges Streit Avec la réserve de l'alinéa 2 de l'article 53.</i>
20. ZA GUATEMALE: <i>José Tible Machado</i>	20. POUR LE GUATÉMALA: <i>José Tible Machado</i>
21. ZA HAITI: <i>Dalbémar Jn Joseph J. N. Léger Pierre Hudicourt</i>	21. POUR LE HAÏTI: <i>Dalbémar Jn Joseph J. N. Léger Pierre Hudicourt</i>
22. ZA WŁOCHY: <i>Pompilj G. Fusinato</i>	22. POUR L'ITALIE: <i>Pompilj G. Fusinato</i>
23. ZA JAPONJĘ: <i>Aimaro Sato (Z zastrzeżeniem co do ustępów 3 i 4 art. 43, ustępu 2 art. 53 i art. 54).</i>	23. POUR LE JAPON: <i>Aimaro Sato Avec réserve des alinéas 3 et 4 de l'article 43, de l'ali- néa 2 de l'article 53 et de l'article 54.</i>

24. Za W. KS. LUKSEMBURSKIE: <i>Eyschen</i> <i>Hrabia de Villers</i>	24. POUR LE LUXEMBOURG: <i>Eyschen</i> <i>C-te de Villers</i>
25. ZA MEKSYK: <i>G. A. Esteva</i> <i>S. B. de Mier</i> <i>F. L. de la Barra</i>	25. POUR LA MEXIQUE: <i>G. A. Esteva</i> <i>S. B. de Mier</i> <i>F. L. de la Barra</i>
26. ZA CZARNOGÓRZE: <i>Nelidow</i> <i>Martens</i> <i>N. Czarykow</i>	26. POUR LE MONTÉNÉGR0: <i>Nelidow</i> <i>Martens</i> <i>N. Tcharykow</i>
27. ZA NIKARAGUA:	27. POUR LE NICARAGUA.
28. ZA NORWEGJĘ: <i>F. Hagerup</i>	28. POUR LA NORVÈGE: <i>F. Hagerup</i>
29. ZA PANAMĘ: <i>B. Porras</i>	29. POUR LE PANAMA: <i>B. Porras</i>
30. ZA PARAGWAY: <i>J. Du Monceau</i>	30. POUR LE PARAGUAY: <i>J. Du Monceau</i>
31. ZA HOLANDJĘ: <i>W. H. de Beaufort</i> <i>T. M. C. Asser</i> <i>den Beer Poortugael</i> <i>J. A. Röell</i> <i>J. A. Loeff</i>	31. POUR LES PAYS-BAS: <i>W. H. de Beaufort</i> <i>T. M. C. Asser</i> <i>den Beer Poortugael</i> <i>J. A. Röell</i> <i>J. A. Loeff</i>
32. ZA PERU: <i>C. G. Candamo</i>	32. POUR LE PÉROU: <i>C. G. Candamo</i>
33. ZA PERSJĘ: <i>Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan</i> <i>Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan</i>	33. POUR LA PERSE: <i>Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan</i> <i>Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan</i>
34. ZA PORTUGALJĘ: <i>Marquis de Soveral</i> <i>Conde de Séiir</i> <i>Alberto d'Oliveira</i>	34. POUR LE PORTUGAL: <i>Marquis de Soveral</i> <i>Conde de Séiir</i> <i>Alberto d'Oliveira</i>
35. ZA RUMUNJĘ: <i>Edg. Mavrocordato</i> (Z temi samemi zastrzeżeniami jakie sformułowali Pełnomoc- nicy Rumuńscy przy podpisywa- niu Konwencji o pokojowym za- łatwieniu konfliktów międzyna- rodowych z dn. 29 lipca 1899 r.)	35. POUR LA ROUMANIE: <i>Edg. Mavrocordato</i> Avec les mêmes réserves for- mulées par les Plénipoten- tiaires Roumains à la signatu- re de la Convention pour le Règlement pacifique des con- flits internationaux du 29 juillet 1899.

36. ZA ROSJĘ: <i>Nelidow</i> <i>Martens</i> <i>N. Czarykow</i>	36. POUR LA RUSSIE: <i>Nelidow</i> <i>Martens</i> <i>N. Tcharykow</i>
37. ZA SALWADOR: <i>P. J. Matheu</i> <i>S. Perez Triana</i>	37. POUR LE SALVADOR: <i>P. J. Matheu</i> <i>S. Perez Triana</i>
38. ZA SERBJĘ: <i>S. Grouitch</i> <i>M. G. Milovanovitch</i> <i>M. G. Militchevitch</i>	38. POUR LA SERBIE: <i>S. Grouitch</i> <i>M. G. Milovanovitch</i> <i>M. G. Militchevitch</i>
39. ZA SYJAM: <i>Mom Chatidej Udom</i> <i>C. Corragioni d' Orelli</i> <i>Luang Bhüvanarth Narübal</i>	39. POUR LE SIAM: <i>Mom Chatidej Udom</i> <i>C. Corragioni d' Orelli</i> <i>Luang Bhüvanarth Narübal</i>
40. ZA SZWECJĘ: <i>Joh. Hellner</i>	40. POUR LA SUEDE: <i>Joh. Hellner</i>
41. ZA SZWAJCARJĘ: <i>Carlin</i> (Z zastrzeżeniem art. 55 § 2°).	41. POUR LA SUISSE: <i>Carlin</i> Sous réserve de l'article 53, chiffre 2°.
42. ZA TURCJĘ: <i>Turkhan</i> (Z zastrzeżeniem deklaracji, wniesionych do protokołu dzie- wiątego posiedzenia plenarne- go Konferencji z dnia 16 paź- dziernika 1907 r.)	42. POUR LA TURQUIE: <i>Turkhan</i> Sous réserve des déclara- tions portées au procès-ver- bal de la 9-e séance plénière de la Conférence du 16 octo- bre 1907.
43. ZA URUGUAY: <i>José Batlle y Ordoñez</i>	43. POUR L'URUGUAY: <i>José Batlle y Ordoñez</i>
44. ZA VENEZUELĘ: <i>J. Gil Fortoul</i>	44. POUR LE VÉNEZUÉLA: <i>J. Gil Fortoul</i>